

MILIEURAMA

1/2

Bond Beter Leefmilieu-Vlaanderen v.z.w.

**MILIEURAMA IS HET POPULAIR
MAANDBLAD VAN DE BOND BE-
TER LEEFMILIEU-VLAANDEREN.**

Redaktie en administratie:

Aarlenstraat 25, 1040 Brussel.

Tel.: 02/230.94.10

Jaarabonnement: 300 fr. te storten
op rekeningnummer 427-9082201-
48 van de Bond Beter Leefmilieu-
Vlaanderen.

Steunabonnement: 500 fr.

Abonnement buitenland: 350 fr.

**Cultureel jongeren-paspoort, Plus-
drie-pas, Cultureel paspoort anders-
valieden:** 240 fr.

Los nummer: 40 fr.

Hoofredakteur:

Dirk Van Melkebeke

Verantwoordelijke Uitgever:

Roeland Dirks

Medewerkers:

Lieve Grauls, Rudi Bollaerts, Martin
Besieux.

Lay-out:

Martin Besieux

Copyright:

Overname van artikels wordt aanbe-
volen, mits schriftelijke toelating en
bronvermelding.

**KRINGLOOPPAPIER IS
MILIEUVRIENDELIJK**

Inhoud

EDITORIAAL

Roeland Dirks ...3

LEZERSBRIEVEN & REAKTIES ...4

FLITSEN ...5

Elke Vlaming moet
natuurgids worden
Roeland Dirks ...7

Nationale campagne
Bescherming Roofdieren ...10
Dirk Criel

MILIEU & RECHT

Een nieuwe inspektiedienst:
de OVAM
Rudie Bollaerts ...14

Milieuvriendelijk wassen
Peter Malaise ...19

Milieujaar '83
Roeland Dirks ...25

Hoe begin je
en milieu-aktie?
Lieve Grauls ...28

INSPRAAK

Kernenergie en Risiko
ir. W. De Groof ...31

KORTE BERICHTEN ...33

PUBLIKATIES ...39

PORTRET ...42

KALENDER ...43

ILLUSTRATIES

- Frontpagina: Doem P. - p. 7: Mons P. - p. 8: C.V.N. - p. 9: Mons P. -
p. 10-12-13: Doem P. - p. 14: Fleurinck L. - p. 15: Mons P. - p. 16:
Verhaegen L. - p. 17: Fleurinck L. - p. 20: Volkskrant - p. 23:
Huidekoper A. - p. 25; Swedish Environment Protection Board -
p. 26-27: Dirks R. - p. 28-29-30: Verhaegen L. - p. 32: Milieudefensie

Editoriaal

INTIMIDATIE EN INQUISITIE TE HOBOKEN.

Roeland DIRKS

Een sterk verhaal uit de tijd toen Antwerpen nog niet groot was.

Op 23 september jl. gaf de Bond Beter Leefmilieu een perskonferentie te Brussel over de manipulaties i.v.m. het Polderstadproject te Hoboken. De Werkgroep Hobokense Polder vroeg o.m. de klassering van het natuurgebied, evenals de opruiming van de illegale stortplaats aldaar, terwijl de Werkgroep Leefmilieu Ninove de nadruk legde op het parallelisme met de onregelmatigheden rond het Burchtdampproject te Ninove.

Op 13 december kwam de gemeenteraad van Hoboken in geheime vergadering bijeen, om zich te beraden over de aantijgingen en het instellen van een gerechtelijke procedure wegens laster en eerroof. Na ook nog de B.R.T. en Milieurama bij de zaak betrokken te hebben, besluit de gemeenteraad het kollege van burgemeester en schepenen te machtigen namens de gemeente Hoboken klacht neer te leggen wegens laster en eerroof tegen de heren Paul Pals, Dirk Van de Perre en Roeland Dirks i.v.m. hun uitlatingen inzake het project Polderstad. De uitslag van de stemming (gevraagd door de PvdA) is even merkwaardig als de beslissing zelf: CVP, SP en PVV zijn voor, de V.U. en Siebens onthouden zich, terwijl de PvdA tegen is.

Onmiddellijk na de zitting verspreidt Kris Merckx een pers-

bericht waarin o.m. staat dat het gemeentebestuur mensen wil vervolgen, die zich actief en belangloos inzetten voor het behoud van het natuurgebied Hobokense Polder en voor de bescherming van het leefmilieu op nationaal vlak. Hierdoor wordt blijk gegeven van een onaanvaardbare en fundamenteel negatieve opstelling tegen deze belangrijke en verdienstelijke lokale actiegroep en tegen de milieubeweging in het algemeen. De artikels en persberichten waarvoor men klacht wil neerleggen, bevatten geen enkele juridische grond voor vervolging. Bijgevolg zou een proces neerkomen op het verspillen van gemeenschapsgeld ten bate van enkele fanaten, die het Polderstadproject willen doordrukken en de actieve leden van de Werkgroep Hobokense Polder willen intimideren. De lichtzinnigheid waarmee het SP-gemeentebestuur deze vervolgingen wil inspannen steekt schril af tegen haar weigering om, zowel nu als in het verleden, te procederen tegen Métallurgie Hoboken. Nochtans heeft de gemeente reeds bijna 50 miljoen frank uitgaven voor de bestrijding van de loodvervuiling op dit bedrijf te verhalen.

Intussen heeft de Bond Beter Leefmilieu de zaak overgemaakt aan zijn raadsman.

Tot zover het verloop van de gebeurtenissen, die een ruime belangstelling verdienen, omdat ze doen denken aan de praktijken uit de tijd van de inquisitie.

lezersbrieven en reakties

Weekberichten I

Het nieuws van het stopzetten van de "Weekberichten" heeft ons erg ontgoocheld.

Wij hebben uw publikatie de laatste maanden leren waarderen als een zeer nuttig en waardevol instrument. Het stopzetten ervan betreuren wij dan ook ten zeerste.

Hopelijk vinden jullie ooit de middelen, de mankracht en vooral de moed om er opnieuw aan te beginnen.

Jan Klüssendorf
Afgevaardigde Beheerder
Centrum voor Positieve Aanwending
Gent

Weekberichten II

Tot onze grote spijt hebben wij vernomen dat de publikatie van de "Weekberichten" definitief zal stopgezet worden in 1983.

Wij zijn van oordeel dat hiermee een spijtig einde komt aan een uitstekende en zéér nuttige dienstverlening van de B.B.L., die met de "Weekberichten" zorgde voor het verspreiden van een zeer uitgebreide en degelijke bron aan informatie waardoor onder andere alle beleidsmensen die betrokken waren met de milieuproblematiek in staat werden gesteld om op de hoogte te blijven van alle ontwikkelingen, voorvallen en de politieke aktiviteit op het vlak van de milieuzaken.

Wij kunnen niet begrijpen dat deze dienstverlening bij gebrek aan

belangstelling moet beëindigd worden, daar wij van oordeel zijn dat de betreffende publikaties enig in hun soort en van groot nut waren, en tenslotte alle mensen actief in of begaan met de milieuproblematiek moet hebben aangesproken.

Wij kunnen in ieder geval stellen dat dat de "Weekberichten" ons van groot nut waren, en wij wensen U dan U te danken voor het gepresteerde werk. Wij hopen dat het initiatief later op de een of de andere manier toch terug op gang kan komen.

Ing. Haubourdin K.
Dapemo - Herentals

Advertentie

OPNIEUW VOORRADIG

"Wandelpad DE WARANDE"
een handig boekje van 40 blz.,
met duidelijke tekeningen en
plan, voor iedereen (een Brusselaar op zoek naar zuivere
lucht? Een school of natuurliefhebber uit het Brabantse?)
die dit edukatief wandelpad in
Tervuren op een leerrijke manier
wil bewandelen. Herdruk
van de uitgave uit 1979.

Verkrijgbaar op het sekretariaat
van BBL, Aarlenstraat 25,
1040 Brussel - 02/230 94 10
tegen 40 fr. + 11 fr. verzendingskosten - ook te storten op
rekening 427-9082201-48 van BBL,
met vermelding van "De Warande"

flitsen

■ In tegenstelling met de honderden studies ter zake die overal ter wereld gemaakt zijn, is De Croo ervan overtuigd dat 130 km per uur op de autoweg veel veiliger is dan 120 km. Het achtste wereldwonder?

■ Zonder bezwaar van de Raad van State worden verkeersdrempels (in feite verkeerspleintjes van 4,8 m breed) weldra opgenomen in het verkeersreglement.

■ Tegen de aanleg van een deel (sektie drie) van de Turnhoutse ring is hevig protest ontstaan. Privé belangen primeren er op de natuur en op democratische spelregels.

■ De bij Eurochemic Mol gebruikte opslagmethode voor radioactief afval werd in West-Duitsland verboden wegens het te grote risico dat eraan verbonden is. Onze parlementairen besloten onlangs tot heropening van Eurochemic.

■ Een recente opiniepeiling wijst uit dat de grensoverschrijdende rampenvrees (vooral kernenergie) met de dag sterker wordt bij onze noorderburen.

■ Wat er nog rest van het uiterst giftige Uniserafval mag naar verwerkingsbedrijven in Duitsland en Engeland. Voor het afvalschandaal zitten onze noorderburen aldus met nog een extraatje van 190 miljoen fr. kosten.

■ Uit een onderzoek van het Milieukundig Studiecentrum van Groningen blijkt dat Allesbranders een gevaar zijn voor het milieu en de gezondheid. Er kan een luchtvervuiling (ook in de woonkamer) optreden, vooral met kankerverwekkende stoffen (polycyclische aromaten) en er is een groter gevaar voor schoorsteenbranden door de verhoogde roetafzetting.

■ In Nederland heerst er een ware pelsenoorlog van het "dierenbevrijdingsfront" tegen de "bio-industrie". Bij pelsdierenfokkerijen en -verkopers worden de pelsen met verf bewerkt.

■ Ondanks het zoutverdrag van '74 blijft Frankrijk zijn afvalzouten uit de Elzasser Kalimijnen lozen in de Rijn. De recente Rijnconferentie slaagde er niet in het voorziene ondergronds opslaan ervan te bespoedigen.

■ Volgens deskundigen is 78 % van de zure regen in Zwitserland afkomstig uit het buitenland. Heel wat wouden, rivieren en meren zijn reeds aangetast.

■ De staat Missouri in Amerika zit opgescheept met een groot dioxine-schandaal waarvan de gevolgen nog niet te overzien zijn. Een ondernemer sproeide er zomaar het uiterst giftige goedje op de weten tegen... stofvorming.

■ De dumpingspolitiek in de V.S. kent een reuzenzwaai. Onder het mom van "de zee kan meer hebben dan we dachten", werd de in de wet (Ocean dumping act) voorziene deadline van het storten van zuiverings-slib in zee afgeschaft.

■ Chili zal zijn walvisindustrie, die volledig was afgebouwd, opnieuw activeren, in weerwil van alle internationale akkoorden.

■ Ondanks de Europese invoerbeperking op de pelzen van jonge zeehonden, besliste de Canadese regering door te gaan met de zeehondenjacht - uit economisch belang.

■ De Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud openden een nieuw infocentrum met een permanente tentoonstelling in het deelgemeentehuis van Heverlee, Waversebaan 66.

flitsen

- In oktober 1982 heeft het Hof van Beroep te Brussel de vordering toegezegd bij het gemeentebestuur van Anderlecht van een dwangsom van 1.300.000 fr. aan "Neerpede blijft". De groene miljonairs haalden aldus hun derde juridische overwinning thuis.
- Het Bertemse gemeentebestuur en het Brugse stadsbestuur zetten een permanente inzamelaktie op voor kwik- en jodiumbatterijen. Wie volgt?
- Nu is er ook in Vlaanderen een werkgroep Kritisch Bosbeheer actief en is de werkgroep Natuurbehoud Vlaanderen officieel van start gegaan. Dat is een fusie tussen de sektor natuurbehoud van BBL-Vlaanderen en de Vlaamse vleugel van het Nationaal Verbond voor Natuurbescherming.
- Doel twee zal uiteindelijk vier maand stilgelegen hebben (tot maart) om het reaktorhart van enkele schilfertjes te ontdoen. Deze onvoorziene reinigingsbeurt kost een slordige 100 miljoen.
- Een rapport wees uit dat kernenergie vrijwel evenveel energie kost als ze oplevert. Ontmantelingskosten van een kern-centrale bijvoorbeeld bedragen ongeveer 90 tot 170 procent van de bouwkosten.
- Zopas werden in Australië enkele exemplaren van de uitgestorven gewaande ondergrondse orchidee herontdekt met behulp van een satelliet.
- Een "kreatieve werkgroep" onderzoekt de mogelijkheid om ook in België (cfr. Frankrijk) een plasticbak te plaatsen naast de glascontainer. Een vrachtwagenstofzuiger zou dan het lichte en omvangrijke plasticafval uit de bak zuigen en ter plaatse vermalen.
- In Gent werd een echtpaar veroordeeld tot een boete van 2.400 fr. en het betalen van de gerechtskosten wegens nachtlawaai, veroorzaakt door het geblaf van hun twee honden. Tevens moeten ze in de toekomst een dwangsom van 500 fr. betalen per geblaf na 22 u.... De buurman is vrederechter.
- Een Brugs bedrijf dat daarentegen in '79 en '80 het Boudewijnzeekanaal ernstig vervuilde door het zonder vergunning lozen van afvalwaters, werd zopas veroordeeld tot ... 4000 fr. boete.
- Het Rooigembad in Gent is eindelijk gesloten. De gevaarlijke asbestbekleding van de zoldering wordt momenteel weggenomen. Voor wanneer de winkelgalerijen, de kantoorgebouwen, de ziekehuizen, de stapelplaatsen, de garages en de andere zwembaden met asbestbekleding?
- In Massachussetts werd een 20-jarige automobilist die een vriend had doodgereden door overdreven snelheid, veroordeeld tot het geven van een uiteenzetting over het ongeval in 9 lycea.
- Katoenplukkers in Guatemala weten nu ook dat hun vroegtijdige dood wordt veroorzaakt door die kleine vliegtuigjes die poeders (onkruidverdelgers) op het veld uitstrooien...terwijl ze werken.
- In een grot in de Italiaanse Alpen leeft volgens grotonderzoekers in Verona een onbekende kever. Het dier vertoont kenmerken die op reeds lang uitgestorven voorvaders wijzen. Het insect heeft geen ogen en geen pigment in het bleke lichaam. Het beschikt in de plaats daarvan over buitengewoon ontwikkelde voelsprieten en poten.

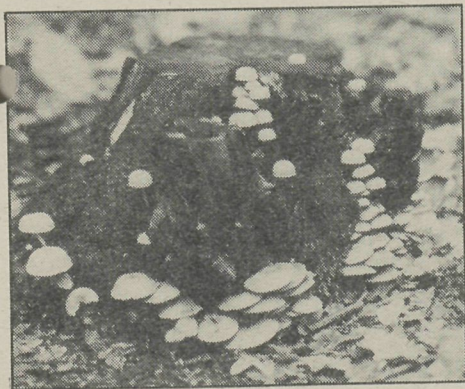
M.B.

"ELKE VLAMING MOET NATUURGIDS WORDEN"

Roeland Dirks in gesprek met Walter Peleman, één van de tweeduidend natuurgidsen in Vlaanderen.

RD. Hoe ben je ertoe gekomen om natuurgids te worden ?

WP. Het is feitelijk al begonnen toen ik nog op de schoolbanken zat : ik moest namelijk een herbarium maken. Toen ben ik, als veertienjarige, begonnen met het bestuderen van planten. Door iets meer te leren over de natuur ben ik stilaan gekomen tot echt het houden van de natuur. De reden waarom ik natuurgids ben geworden, is het feit dat ik opmerkte dat de natuur overal verknoeid werd, dat overal afval werd gegooid en dat de mensen geen eerbied hadden voor de natuur. Ik wilde een steentje bijdragen tot het bewust maken van de mensen voor een serieuze benadering van de natuur, voor het belang van het voortbestaan van de natuur opdat er zoveel mogelijk mensen zouden kunnen van genieten.

echt gaan houden van de natuur...

RD. Wanneer heb jij die cursus gevolgd ?

WP. Ik heb de cursus in 1969 gevolgd.

RD. Hoe was je aan de weet gekomen dat die cursus gegeven werd ?

WP. Een kollega had ergens gelezen dat er een cursus Natuurgids georganiseerd werd. Hij wilde die gaan volgen en toen ben ik met hem meegegaan.

RD. Ben je tevreden over de cursus ?

WP. Jazeker, heel tevreden. Aangezien ik mij reeds lang met de natuur bezighield en er al veel over wist, heb ik op het gebied van de natuur zelf niet veel bijgeleerd. Ik ben echter veel te weten gekomen over de moeilijkheden die in de natuur naar voren komen, zoals de stortplaatsen. Door de cursus ben ik meer milieubewust geworden.

RD. Welke studies heb je gedaan ?

WP. Ik ben onderwijzer, maar voor ik in het onderwijs terecht kwam, had ik al heel wat aan plantenstudie gedaan. Ook insecten had ik een tijdje bestudeerd. Toen hield dit nog in het vangen, doden en opspuiten van insecten, maar dat hoort er nu niet meer bij. Elk insect dat je doodt, kan zich immers niet meer voortplanten.

RD. Hoe komt het dat vele mensen de cursus volgen, maar dat slechts een beperkt aantal actief worden of actief blijven ?

mensen bewust maken voor een serieuze benadering van de natuur

WP. Daar kunnen allerlei factoren oorzaak van zijn. Ik denk dat heel wat mensen de cursus enkel volgen om wat meer te weten over de natuur. Zij willen zich niet echt toespitsen op het omgaan met mensen. Het is niet iedereen gegeven om voor een groep te staan. Misschien hebben zij tijdens hun stage of tijdens een wandeling een beetje negatieve ervaring opgedaan.

RD. Waarom ben jij actief geworden en gebleven?

WP. Ik ben sterk gemotiveerd omdat ik ondervind dat heel wat ouders van mijn kinderen (in de klas) minder over de natuur weten dan hun kinderen. Ik vind dat je tijdens de natuurwandelingen vooral aan volwassenenvorming kan doen. Je kan de volwassenen leren wat ze vroeger op school niet geleerd hebben.

RD. Hoeveel tijd nemen je activiteiten als natuurgids in beslag?

WP. De echte activiteiten, zoals het gidsen, nemen weinig tijd in beslag. Het voorbereiden van een wandeling en een eventuele nabeschouwing vraagt meer tijd. Je gaat zelf steeds meer naar de natuur toe, je kan dan je ervaringen delen met anderen. Al wat je bijstudeert en de boeken die je leest, staan in functie van het doorgeven wat je geleerd hebt. Elke wandeling leer je bij.

RD. Hoeveel tijd per week neemt het gidsen in beslag?

WP. Laat ons zeggen dat ik het gidsen zelf misschien twee keer per maand doe. Dat maakt dus maar twee uur of twee uur en een half. Dat betekent dus vijf uur effectief rondwandelen. De voorbereiding vraagt echter meer tijd.

RD. Heb je nog kontakt met de mensen van je jaar ?

WP. Ik ben niet alleen een natuurgids, ik ben ook zoogids. Van de andere zoogidsen zijn er ook die natuurgids zijn. In de zoo zie ik dus nog kollega's.

RD. Kunnen jullie nog een bijkomende cursus volgen ?

WP. Er worden ex-kursussen georganiseerd, waar je nog heel wat kan van leren. Er is natuurlijk ook de natuurdag, waar iedere natuurgids die vrij is, naartoe komt. Daar zien we elkaar en kunnen we praten over de natuur. Er worden tentoonstellingen gemaakt voor scholen, infostands en tekeningen voor het Centrum voor Natuurbescherming. Werk is er altijd.

RD. Binnenkort wordt de tweeduidendste natuurgids gediplomeerd. Heb jij een evolutie meegemaakt, vooral wat betreft de belangstelling en het gedrag van de mensen, sinds de tijd dat jij natuurgids werd ?

WP. Toen ik in 1969 begonnen ben, waren het vooral enkelingen die milieubewust wilden worden - want je moet het willen worden - die de cursus volgden. Nu zijn er veel meer mensen die echt bewust de natuur willen benaderen en die daarom natuurgids willen worden.

RD. Zie je een zekere toekomst in het natuurgidsen ?

WP. Ik zie wel een toekomst voor de natuur als de mensen meer voorlicht worden. De mensen moeten dikwijls genoeg horen herhalen dat ze de natuur niet mogen verpesten, dan zal er misschien toch wel iets van de natuur overblijven. Vooral de jeugd moet opgevoed worden met het inzicht dat het behoud van de natuur een noodzaak is. Zij zijn immers de volwassenen van de toekomst.

RD. Tweeduizend natuurgidsen voor Vlaanderen, is dat niet stilaan voldoende ? Zouden we er niet beter mee stoppen ?

WP. Ik denk dat elke Vlaming een natuurgids zou moeten worden.

NATIONALE KAMPAGNE BESCHERMING ROOFDIEREN

Dirk CRIEL

In navolging van Frankrijk ontstond drie jaar geleden in België de "Nationale Campagne Bescherming Roofdieren" (N.C.B.R.) met een nederlandsstalige en franstalige afdeling. Deze organisatie ijvert voor een actieve bescherming van alle inheemse roofdieren - zijnde wezel, hermelijn, bunzing, steermarter, boomarter, vos, das, wilde kat en otter - en dit op het ganse Belgische grondgebied. Ze houdt zich bezig met alle aspecten van de roofdierenproblematiek gaande van een theoretische wetgeving tot het uitvoeren van beschermingsacties. Ze koördineert tevens de acties van plaatselijke roofdierwerkgroepen.

Bunzing

Over zoogdierbescherming werd in België al heel wat gepraat. Vaak bleef het echter bij woorden en het is slechts aan een aantal enkelingen te danken dat her en der kleine akties op gang kwamen. Van overheidswege werd - afgezien van het koninklijk besluit van 22 september 1980, waarbij een aantal kleinere zoogdiersoorten zoals vleermuizen, spitsmuizen, egels en een paar knaagdieren en zeezoogdieren een wettelijke bescherming kregen - tot op heden niets ondernomen. Men heeft de neiging te wachten tot een diersoort zeldzaam is geworden vooraleer konkrete beschermingsmaatregelen uit te werken.

Daar waar onze dag- en nachtroofvogels in België reeds bij koninklijk besluit van 10 oktober 1966 onder volledige bescherming kwamen te staan, gezien hun belangrijke rol bij de instandhouding van het natuurlijk evenwicht, vallen de roofdieren nog steeds onder de jachtwet. Dit houdt in dat het statuut van deze dieren jaarlijks wordt herzien en het afhangt van de goodwill van de bevoegde minister of de jacht op hen al dan niet zal worden geopend.

Verder betekent dit dat ze nog steeds vrij kunnen verhandeld, vervoerd of in gevangenschap gehouden worden. Men moet een overtreder die op heterdaad betrappen wil er van een effectieve bescherming sprake zijn. Uiteenlopende wetenschappelijke studies hebben nochtans voldoende bewezen dat onze roofdieren in de natuur een evenwaardige rol toebedeeld krijgen als onze roofvogels. Waarom krijgen zij dan niet dezelfde bescherming? Het is nochtans hoognodig. We mogen gerust stellen dat ongeveer de helft van onze roofdieren - nl. boom-marter, otter, steenmarter, das en wilde kat - met uitsterven bedreigd

zijn en het ziet ernaar uit dat we binnenkort ook de bunzing hieraan mogen toevoegen.

De bedreigingen waaraan zij blootstaan, zijn van velerlei aard en gaan van watervervuiling over een onverantwoord natuurbeheer tot overrecreatie in natuurgebieden. Kortom een verstoring of vernieling van hun leefgebieden. Een wettelijke regeling terzake zou enig uitsluitel kunnen brengen waarbij het echter niet bij theorie mag blijven doch daadwerkelijke stappen gezet moeten worden naar een verantwoord natuurbeleid.

De N.C.B.R. streeft er reeds enkele jaren naar de roofdieren uit de jachtwet te lichten en in de natuurbeschermingswet op te nemen, waarbij men echter korrektionele straffen moet voorzien bij overtredingen. Weliswaar genieten - in Vlaanderen tenminste - alle roofdieren uitgezonderd de vos, gedurende het jachtseizoen 1981-1982 van een zekere bescherming doordat de jacht op hen gesloten bleef; het is echter steeds weer een gespannen wachten op wat het volgende jaar ons brengen zal. Daarenboven bevalt ons geenszins de manier waarop men een dergelijke belangrijke beslissing neemt. Alles berust op het al dan niet gunstig advies van de leden van de Hoge Jachtraad die zich daarbij op hun beurt baseren op subjektieve gegevens als bestandsdichtheid en vermeende schadelijkheid.

Of een bepaalde diersoort talrijk is of niet, rechtvaardigt geenszins de jacht of verdelging ervan. Zij passen zich immers aan naargelang de aanwezigheid van hun voedselbronnen en schuilplaatsen.

In België kennen we geen enkele grondige en objektieve wetenschappelijke studie met betrekking

Hermelijn

tot de roofdierenproblematiek. Er werd hierop reeds meermaals aangedrongen, zowel door wetenschapsmensen als door jagers en natuurbeschermers. Het bleef echter bij een zoveelste vage belofte van overheidswege.

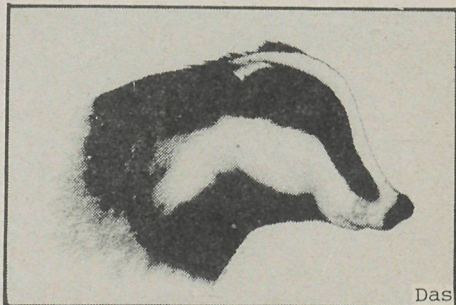
Soortenbescherming heeft weinig zin wanneer men er niet in slaagt hun biotopen te vrijwaren. Op 19 september 1979 heeft België samen met 17 andere landen van de Raad van Europa de Conventie van Bern - het verdrag inzake het behoud van wilde dieren en planten en hun natuurlijk leefmilieu in Europa - ondertekend en meteen de verplichting op zich genomen 400 plantensoorten en 113 diersoorten die met uitsterven worden bedreigd op een doeltreffende manier te beschermen. Al onze roofdieren - behalve de vos - zijn hierin opgenomen. Enkele landen - waaronder Nederland - hebben dit verdrag reeds geratificeerd. Andere

landen, zoals West-Duitsland en Groot-Brittannië, zullen spoedig hun voorbeeld volgen. Hierover wordt in België echter geen woord gerept. Wij willen voorkomen dat dit verdrag in de vergeethoek raakt, temeer omdat dit het enige verdrag is dat ook met de biotopen rekening houdt.

Een ander probleemgebied waarop de N.C.B.R. actief is, is de definitieve stopzetting van alle vergassingsakties ter bestrijding van de hondsdoelheid. In het verleden werd regelmatig naar deze maatregelen gegrepen om paal en perk te stellen aan de vos die nog steeds door de overheid als de voornaamste overdrager van dit virus wordt beschouwd.

Recent wetenschappelijk onderzoek heeft echter uitgewezen dat niet de vos maar wel knaagdieren - voornamelijk woelmuizen - als de voornaamste overdragers moeten worden beschouwd. Wanneer men dan weet dat één vos jaarlijks zo'n 6.000 à 10.000 muizen verorbert, dan wordt al snel duidelijk welke zware fout we begaan.

Bij de vergassing maakt men een onverantwoord gebruik van Zyklon-B gas, dat men in de vosseburchten vrijlaat. Nu leeft de vos vaak samen met de das in eenzelfde burcht die een enorme oppervlakte kan beslaan en een uitgebreid gangenstelsel heeft. Door de ondeskundige aanpak weet de vos

Das

meestal ongezien te ontsnappen, terwijl de das - die wettelijk niet vergast mag worden - zich in zijn burcht verschuilt, met het gekende gevolg dat niet de vos maar wel de das vergast wordt. Dit had een sterke achteruitgang van de Belgische dassenpopulatie als eindresultaat. De hondsdelheid daarentegen breidde zich steeds verder uit.

Een aanpassing van het koninklijk besluit van 10 februari 1967 betreffende de bestrijding van de hondsdelheid dringt zich dus op. Bestrijding van roofdieren als maatregel tegen rabiës mag niet langer in de wet opgenomen worden en blijven. De overheid moet een aantal alternatieven uitwerken en in de praktijk omzetten.

Het momenteel in Vlaanderen uitgevaardigde verbod om nog gebruik te maken van vallen - zowel klemmen als live-traps - waarmee roofdieren kunnen gevangen worden, evenals het totale verbod om gebruik te maken van giftige stoffen toegankelijk voor roofdieren, moet gehandhaafd worden alsook in de andere gewesten in voege gebracht worden. Daarenboven moet de mogelijkheid tot verdelging van de zogenaamde "schadelijke soorten" in de wet geschrapt worden.

Dit zijn slechts de voornaamste doelstellingen van de N.C.B.R. Bovendien dit wordt er gewerkt aan de sensibilisering van het brede publiek door de uitgave van een dossier en allerhande promotiemateriaal en een verantwoorde voorlichting via de media. Zij onderhoudt nauwe contacten met

Boommarter

gelijkaardige groeperingen en wetenschapsmensen uit binnen- en buitenland en er bestaat een voordurende informatieuitwisseling tussen haar medewerkers. Zo wordt momenteel hard gewerkt aan de inventarisatie van de Belgische roofdieren met het oog op de doelmatige uitwerking van een aantal beschermingsprojecten.

Wie meer inlichtingen wenst over deze aktie, hieraan aktief wil meerwerken of lid wil worden, kan rechtstreeks kontakt opnemen met de "Nationale Campagne Bescherming Roofdieren", Postbus 10 te 9470 Gavere (tel. 091/85 43 67). U kan ons ook financieel steunen door het overmaken van een gift op rekeningnummer 068-0776500-42 t.n.v. de N.C.B.R.

Tevens kan op hetzelfde adres informatiemateriaal (brochures, affiches, zelfklevers,...) worden besteld.

milieu en recht

EEN NIEUWE INSPEKTIE-DIENST DE O.V.A.M.

Rudie Bollaerts

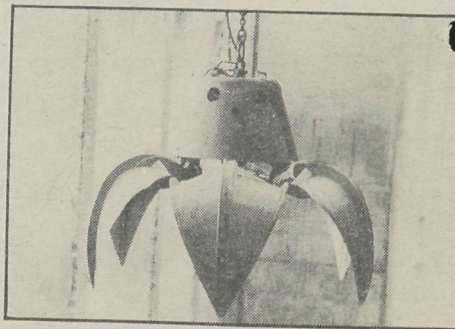
Op 2 juli 1981 keurde de Vlaamse Raad het "dekreet betreffende het beheer van afvalstoffen" (B.S. 25 juli 1981) goed. Immers de bijzondere wet van 8 augustus '80 tot hervorming der instellingen voorziet dat de "ophaling en verwerking van afvalstoffen" een aangelegenheid als bedoeld in art. 107 quater van de grondwet is, en zodoende tot de bevoegdheden van de gewesten behoort. Met dit raamdekreet wou men in Vlaanderen een globale regeling uitwerken met betrekking tot het beheer van afvalstoffen, konform de EEG-richtlijnen van 15.7.1976 betreffende de afvalstoffen, van 16.6.1975 inzake verwijdering van afvalolie, van 6.4.1976 aangaande de verwijdering van polychloorbifenylnyls en polychloorerfenylnyls en van 20.2.1978 betreffende afvalstoffen afkomstig van de titaandioxideindustrie. Art. 2 van het dekreet bepaalt het doel ervan, d.i. globaal genomen: de gezondheid van de mens en het milieu tegen schadelijke invloeden van afvalstoffen te vrijwaren door het ontstaan van afvalstoffen te voorkomen, door het hergebruik, de terugwinning en recycling van afvalstoffen te bevorderen en door het verwijderen van ontstane afvalstoffen te organiseren. De voornaamste bepalingen van het dekreet zijn: het is verboden afvalstoffen achter te laten, de meldingsplicht van ondernemingen aangaande het bezit van industriële afval, een vergunningsstelsel voor verwijdering van huishoudelijke

en industriële afval, de afvalstoffenmaatschappij en het opstellen van een afvalplan.

Om dit doel te realiseren werd de O.V.A.M. (Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest), een bestuur met rechtspersoonlijkheid, opgericht.

O.V.A.M.

de aanvangsdatum van OVAM werd door het KB van 14 september 1981 (BS 2669-1981) op 1 oktober 1981 vastgelegd. OVAM is belast met een enorm takenpakket (zie art. 1361 van het dekreet van 2 juli 1981). Zij is belast met het tot stand brengen van een gekoördineerd afvalstoffenbeheer voor het Vlaamse Gewest. Haar functie is zowel planifiërend, exploiterend als kontrolerend. In dit artikel bekijken we de kontrolerende functie even nader.

Krijgt OVAM een greep op ons afval?

milieu en recht

De gezondheid van de mens en het milieu vrijwaren...

OVAM als inspectiedienst.

Het oprichten van een inspectiedienst is niet nieuw binnen de milieuwetgeving. Denk maar aan de controle op het naleven van de exploitatievoorwaarden door de Technische Ambtenaren van de arbeidsveiligheid, ambtenaren van het Instituut voor Hygiëne en Epidemiologie met betrekking tot de waterverontreiniging enz...

Hoofdstuk XI van het dekreet regelt het toezicht, en stelt dat "onverminderd de bevoegdheden van de officieren van de gerechtelijke politie houden de ambtenaren die de Vlaamse executieve aanwijst,

toezicht op de uitvoering van dit dekreet en de uitvoeringsbesluiten ervan". Het besluit van de Vlaamse Executieve van 21.4.1982 regelt de aanduiding van de ambtenaren belast met het toezicht op de uitvoering van het dekreet. Deze ambtenaren hebben een grote bevoegdheid (maar ook de burgemeester, goeverneur, officieren van de gerechtelijke politie o.a. procureur, onderzoeksrechter...):

- zij kunnen op elk ogenblik van de dag of van de nacht vrij binnengaan in alle onbewoonde inrichtingen waar afvalstoffen worden verwerkt. Tot bewoonde lokalen hebben zij slechts toegang tussen 5 u. 's morgens en 9 uur 's avonds

milieu en recht

Verwijdering van gevaarlijk afval...

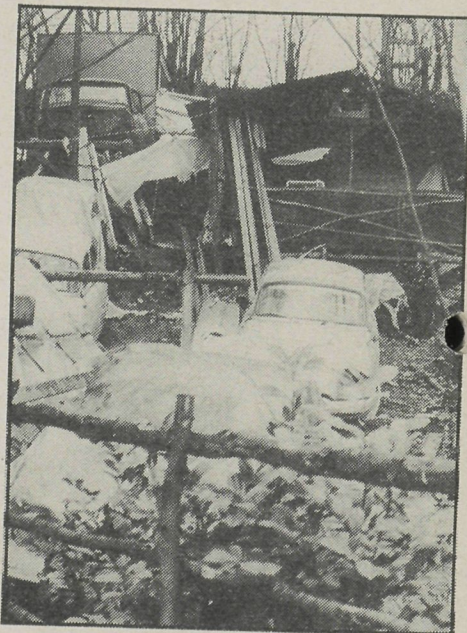
en met toestemming van de politie-rechter.

- zij mogen elk onderzoek, controle en enquête instellen om zich ervan te vergewissen dat de dekrets- en reglementsbepalingen worden nageleefd, met name : personen ondervragen, zich zonder verplaatsing alle boeken en bescheiden doen voorleggen en deze in beslag nemen, inzake nemen van boeken en bescheiden, monsters nemen voor het bepalen van de samenstelling van afvalstoffen.
- zij mogen in de uitoefening van hun ambt de bijstand van de politie en de rijkswacht vorderen.
- tevens kunnen zij proces verbaal opstellen.

Het "besluit van de Vlaamse executieve houdende aanduiding van de ambtenaren belast met het toezicht op de uitvoering van het dekreet en de uitvoeringsbesluiten" (21.4.1982)

en het "besluit van de Vlaamse executieve houdende nadere regelen voor het aanvragen verlenen en weigeren, vervallen en intrekken van een vergunning voor de verwijdering van afvalstoffen (21.4.1982) specificeert de bevoegdheid en stelt de procedure van de aanvraag van een vergunning tot het storten van afvalstoffen vast.

Deze procedure verloopt als volgt: de vergunningsaanvraag wordt gericht aan de Bestendige Deputatie (en niet aan de OVAM). Deze neemt de beslissing, maar is verplicht advies in te winnen van het Bestuur van Mijnwezen, de Technische Inspectie van de Administratie van Arbeidsveiligheid, de Provinciale Directie van het Bestuur van de Stedebouw en de Ruimtelijke

en autowrakken...

milieu en recht

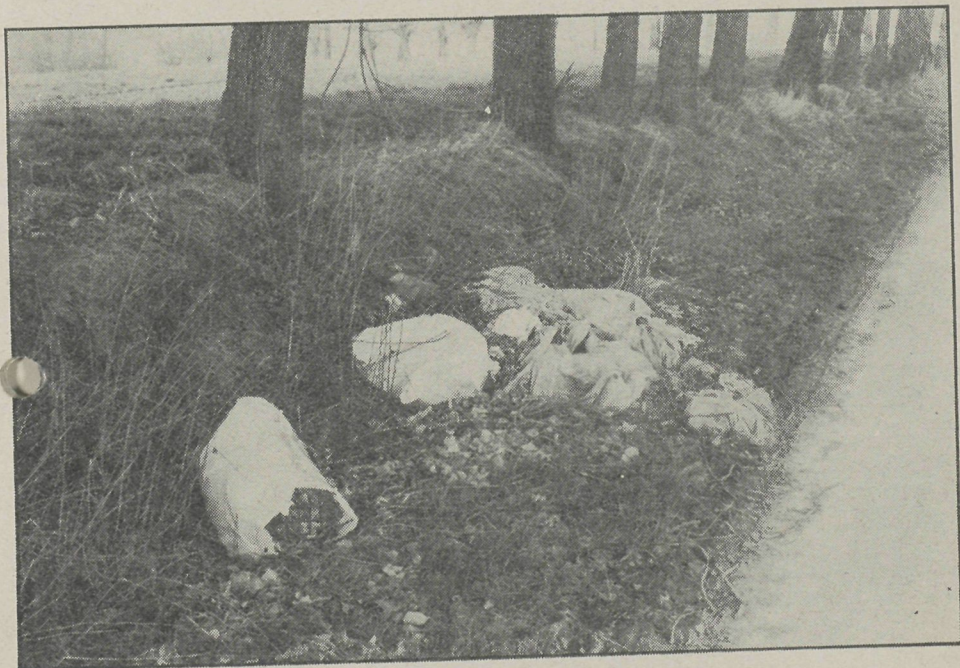
Ordering, instellingen of besturen die de waterwinningen beheren, de waterzuiveringsmaatschappijen, de GOM's, het Rijksinstituut voor de Zeevisserij, dit telkens voor een specifiek aspekt, en de OVAM, en dit voor alle aspekten.

Tegen de beslissing van de Bestendige Deputatie kan iedere belanghebbende in beroep gaan. Dit beroep gebeurt door een aangetekend schrijven gericht aan de Vlaamse Executieve. Indien echter door de gouverneur of door de OVAM beroep wordt ingesteld, wordt de beslissing van de Bestendige Deputatie geschorst.

Indien echter een vergunning wordt verleend, kan de bestendige deputatie deze intrekken na voorlegging van een proces verbaal door de met toezicht belaste ambtenaren van de OVAM (b.v. wanneer de uitbating niet in overeenstemming gebeurt met de in de vergunning bepaalde voorwaarden).

De gouverneur of de burgemeester dienen echter de inrichting voorlopig te sluiten na voorlegging en een PV opgesteld door de bevoegde ambtenaar van de OVAM wanneer:

- de inrichting zonder vergunning wordt geëxploiteerd;
- de inrichting niet in overeen-

Verwijdering van illegale stortplaatsen...

milieu en recht

stemming is met de technische bescheiden van de vergunningsaanvraag;

- de uitbating niet in overeenstemming gebeurt met de bepalingen en voorwaarden vervat in het vergunningsbesluit;
- de inrichting een ontoelaatbare verontreiniging voor het leefmilieu veroorzaakt.

Indien de goeverneur of de burge-meester niet tot sluiting overgaan, dan kan de toezichthoudende ambtenaar dit. Zoals u merkt hebben deze toezichthoudende ambtenaren een ruime bevoegdheid.

Strafmaatregelen

Het overtreden van het dekreet wordt gestraft. De strafprocedure wordt ingesteld, hetzij op basis van een PV van de toezichthoudende ambtenaar, of van een officier van de gerechtelijke politie, hetzij op basis van een strafrechterlijke klacht van een partikulier.

De voorziene strafmaatregelen zijn:

- gevangenisstraf van 8 d. tot 1 jaar en/of een geldboete van 100 tot 100.000 fr. (x 60);
- bij herhaling binnen de 3 jaar na een vorige veroordeling kan de straf op het dubbele van het maximum gebracht worden;
- verbeurdverklaring;
- verwijderen van afvalstoffen of terugbetaling van de kosten voor de verwijdering door de gemeente of door de OVAM;
- de werkgever is burgerrechterlijk aansprakelijk voor de betaling van de geldboeten en de gerechtskosten;
- de ondernemingen zijn ertoe gehouden de natuurlijke persoon

aan te wijzen die verantwoorde-lijk is voor het naleven van de bepalingen van het dekreet en de voorschriften van de vergunning.

Sluiting van de onderneming als straf is echter niet voorzien.

Besluit.

Het dekreet op de afvalstoffen luidt een gans nieuwe periode in, in de milieustrijd. Normaal zouden met deze wetgeving alle illegale stortplaatsen dienen te verdwijnen. Een goede werking van de OVAM als inspektiedienst is hiervoor een noodzakelijke voorwaarde. Een goede wisselwerking tussen de OVAM en de milieubeweging een andere...

Wordt dit overbodig in de toekomst?

MILIEUVRIENDELIJK WASSEN

Peter Malaise.

Er heersen momenteel grote contro- versen tussen diverse belangengroep- en omtrent de mogelijkheid om mens- en milieuvriendelijke was- middelen te gebruiken. Met "belangengroepen" zijn bedoeld enerzijds diegenen die zulke middelen ontwerpen en vervaardigen (meestal binnen één bedrijf), anderzijds diegenen die de middelen verbruiken, en daartussen zij die ze verhandelen. Deze laatste groep laat nog het minst van zich horen: wat er verkocht wordt is van minder belang, als er maar verkocht wordt.

Als we de realiteit onder ogen dur- ven zien, moeten we vaststellen dat aan de kant van de verbruikers slechts een uiterst klein aantal bewust de wasmiddelenproblematiek benadert; wat België betreft gaat het voorlopig om enkelingen. Dit kleine groepje kon zich tot voor kort bij gebrek aan een organisatie niet eens laten horen. Gelukkig is er nu een initiatief in het Gentse waar leden van diverse milieuveren- iginingen mekaar gevonden blijken te hebben. (1)

de verbruiker is de kritiek vooral toegespitst op de fosfaten, een van de hoofdbestanddelen van de moderne wasmiddelen. De vraag is nu, of dat geen te eenzijdige benadering is en of de problematiek niet in een veel ruimer kader moet geplaatst worden. Bij de producenten heerst een heel andere sfeer. Daar bekijkt men het gestook van de "ekologen" als een romantische, maar wel hoogst hinderlijke liefhebberij. En laat het nu net de fosfaten zijn, deze door-niets-te-vervangen-stof die

de goede waswerking moet waarborgen, waartegen deze mensen wat hebben!

Beide groepen, geëngageerde verbruikers en producenten, slaan mekaar met alsmaar dikkere dossiers om de oren, en het regent cijfers en tabellen. De niet zo ingewerkte leek, die toch ook moet wassen, volgt de strijd met een groeiend gevoel van onkunde en machteloos- heid. Is het dan niet mogelijk enig zicht op de zaak te krijgen? Laten we het eens vanuit een totaal andere hoek proberen.

(1) Het gaat hier om een werkgroep bestaande uit mensen van BJN, Wiele- waal en Natuur 2000 die tegen '84 een projekt rond wasmiddelen hebben opgezet.

Kontakt: T. Heyse, Begijnengracht 48, 9000 Gent

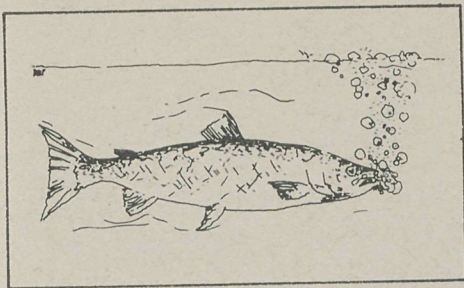
Vuile was

We wassen ons textiel om de zeer verschillende soorten vuil die zich in de loop van het gebruik aan de vezels hebben gehecht, te verwijderen. Onder "vuil" verstaan we organisch zowel als anorganisch materiaal dat, door daarin optredende afbouwprocessen, fysische en chemische structuurwijzigingen kan ondergaan. Meestal is "vuil" een zeer complexe substantie. Is deze eenmaal losgeweekt, dan moet ze voldoende lang in het sop zwevend gehouden worden ("gesuspenderd") om opnieuw afzetten te verhinderen en om wegspoelen met het spoelwater mogelijk te maken. Tot aan dit punt bevinden we ons in de "kultuurwereld", de plaats waar menselijk vernuft en menselijk handelen de gang van zaken bepaalt.

Nu echter komt het spoelwater in de "natuurwereld", in het milieu, terecht en daar heersen de wetten van de eko-systemen, wetten die wij voorlopig slechts ten dele kunnen doorzien en die gekenmerkt zijn door een uiterst grote onderlinge afhankelijkheid van factoren. Een ondoordachte vingerknip kan als een rollende donderslag terugwerken. Ons spoelwater moet nu ook aan deze wetmatigheden aangepast zijn, vlot kunnen opgenomen en omgebouwd worden, zonder daarbij verstorend te werken voor diverse vormen van organismen.

Onmiddellijk moeten we opmerken dat een bepaalde, bij het wassen gebruikte stof verstorend kan werken door haar kwantiteit, haar aanwezigheid in bepaalde concentraties. Van sommige stoffen worden kilogrammen,

van andere slechts milligrammen verdragen. Door allerlei wisselwerkingen ("synergie") kunnen dan nog verschuivingen van deze grenzen treden. De hoeveelheid mensen die tegelijk op deze planeet leeft is nog nooit in de geschiedenis zo groot geweest, en het deel daarvan dat hoge hygiënische eisen stelt groeit gestaag aan.

Dat bij onoordeelkundige produktselectie en ongebreidelde lozing problemen met deze concentraties optreden, ligt voor de hand. Hoe dan ook, wij staan voor een historisch moment: alleen al door het aantal vervuilers zullen er zelfs bij een overwegend gebruik van ekologisch verantwoorde middelen, speciale maatregelen moeten genomen worden om het milieu te vrijwaren. Men zou daarbij kunnen denken aan kleinschalige, lokale waterzuivering zoals de door de Engelse beeldhouwer John Wilkes uitgewerkte "Flow Form"-trappen. Deze vragen nauwelijks energie in vergelijking met de huidige grootschalige, weinig rendabele installaties, en brengen door hun ritmiseringsproces opnieuw leven in het water.

Witter dan wit, maar...

Onderzoeken we de moderne wasmiddelen zelf, dan blijken alle produkten grosso modo volgens hetzelfde stramien opgebouwd te zijn: een detergens om het vuil op te lossen

en te verspreiden, een "builder" die het vuil zwevend houdt en de waswerking verbetert (meestal is het ook meteen de waterontharder), een bleekmiddel met stabilisatoren, diverse toevoegingen: optische witmakers, antidepositiemiddelen, schuimregelaars, korrosie-inhibitoren, enzymen, vulstoffen, kleur- en geurstoffen. (2)

Het is niet ongevoel dat men zo'n tien tot twaalf grondstoffen aantreft in een wasmiddel. Grote steen des aanstoots daarin zijn, zoals gezegd, de fosfaten, die als "builder" gebruikt worden. Zij veroorzaken een soort overbemesting waardoor de algen tot een ongebreidelde wildgroei komen. Deze groei én hun massale afsterven nadien veroorzaken de uiteindelijke gevreesde eutrofiëring van het water, waarin geen leven meer mogelijk is. Omdat wasmiddelen naar schatting 35 à 40 % van de totale fosfaattoevoer veroorzaken en daardoor (naast faecaliën en vooral, de chemische landbouwmethode) de voornaamste oorzaak van fosfaatvervuiling zijn, is het logisch dat men naar alternatieven is gaan zoeken.

De meeste onderzoekers geven echter toe dat de ontwikkeling van een alternatief niet voor morgen is. Het blijkt niet zo'n simpele zaak de zeer complexe werking van fosfaat door een andere stof te vervangen. Daardoor rijst er voor de producenten een niet te onderschatten probleem. De waswerking van de moderne middelen is namelijk in hoge mate afhankelijk van de aanwezigheid van fosfaat. Indien

(2) Detergenten worden uit synthetische uitgangsstoffen bereid. Ze bevatten een dissocieerbare (splitsbare) groep, b.v. een sulfaat- of fosfaatgroep.

de overheid in verschillende Europese landen doorzet, en zich houdt aan haar voornemen tegen 1985 fosfaatvrij wassen verplichtend te stellen, dan is te verwachten dat de spektakulaire waswerking waar we mee opgevoed zijn, zal moeten verdwijnen. Of dat een slechte zaak is, valt nog te bezien. Tenslotte betalen we dit spektakel met een grondige en slepende milieuverzeking.

Overigens zijn de fosfaten maar het topje van een ijsberg. Gaat men de overige componenten van de moderne wasmiddelen onderzoeken en toetsen op hun mensvriendelijkheid en milieuveiligheid, dan moet men bij de meeste van hen bedenkingen formuleren. De beperkingen van dit artikel laten niet toe daar uitvoerig op in te gaan. De fundamentele vraag die kan gesteld worden luidt: zitten we met het concept van de moderne wasmiddelen niet op het verkeerde spoor? Steeds méér mensen voelen aan dat menselijke- en milieufactoren bij de ontwikkeling van de moderne wasmiddelen niet in aanmerking zijn genomen; slechts de eigenlijke waswerking was (en is) belangrijk. Producenten zowel als verbruikers zitten beide met de gevolgen van deze ondoordachte benadering: het is vrijwel zeker dat we onze wasgewoonten zullen moeten veranderen, willen we in de toekomst milieuvriendelijk wassen.

Is er een alternatief?

Het voorlopig enige bruikbare, betrouwbare én met ruime ervaring beklede alternatief is het wassen met een zeepwasmiddel. Van diverse zijden worden argumenten aangedragen om dit als onmogelijk af te schilderen.(3)

Daartegenover staat ondermeer

de ervaring opgedaan in het huizegezin van de schrijver van dit artikel, waar sinds twee jaar uitsluitend met een modern fosfaat- én detergentenvrij ZEEPWASMIDDEL wordt gewassen. Het wasresultaat is uitstekend: er vormt zich geen grauwsluier en de slijtage van het textiel ligt beduidend lager. In de kenniskring konden deze ervaringen bevestigd worden.

Ekologisch gezien werkt zeep gunstig: ze is snel en volledig afbreekbaar. In de waterzuiveringsinstallaties kan ze al in de "eerste trap" volledig verwijderd worden, wat de kosten uiteraard gevoelig reduceert. Daar zeep een onstabiele verbinding is, zal ze voor een aanzienlijk deel de zuiveringsinstallaties niet eens bereiken, maar al voordien met kalk- en andere zouten in het water gereageerd hebben en daardoor geneutraliseerd zijn; de microbakteriële afbraak begint dan onmiddellijk.

Tegenstanders van zeepwasmiddelen laten niet af te wijzen op twee punten: op wat genoemd wordt de onvoldoende waskracht van deze middelen enerzijds, en op het hogere zuurstofverbruik anderzijds.

De zogenaamd onvoldoende waskracht kan volledig tegengesproken worden. Mits men een zeepwasmiddel de nodige tijd laat en mits men de hardheid van het water door gebruik van een fosfaatvrije ontharder binnen bepaalde perken houdt, is het wasresultaat op middellange termijn zelfs gunstiger te noemen. Noch de tijdsfaktor, noch het toepassen van een ontharder blijken in de

(3) Zeep zijn natrium- of kaliumzouten van natuurlijke vetzuren met 12 à 18 koolstofatomen.

Een experimentele kleinschalige waterverbeteringsinstallatie: "Flow Form"-trap van John Wilkes.

Het neerstromende vuile water maakt een speciale rytmische beweging zodat er een maximale zuurstof opname is.

Op het onderzoekscentrum "Warmonderhof" (Thedinghsweert 3, 4012 NR Kerk-Avezaath, Nederland) worden aldus vier systemen met elkaar vergeleken: v.l.n.r.: "de trap", "olympia", "malmö" en de "kleintjes van järna".

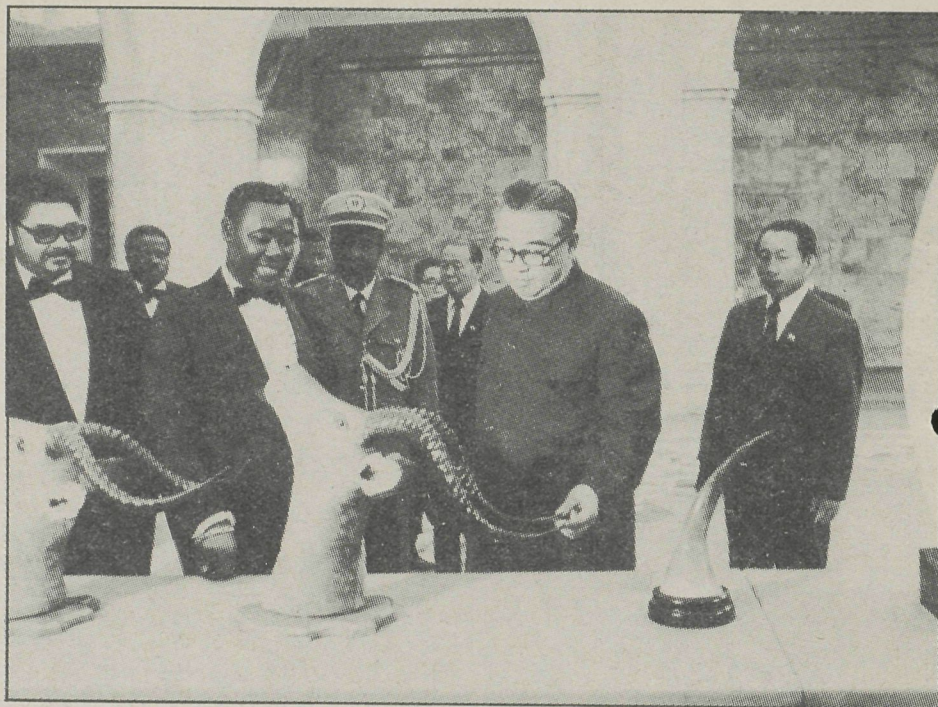
praktijk werkelijk bezwarend te zijn. Het prijsverschil tussen een wasbeurt op deze wijze en op de traditionele wijze, is miniem.

Het hogere zuurstofverbruik bij de afbraak van zeep kan niet ont-
und worden. Maar is het niet in
leker opzicht hypokriet, er éérs
voor te zorgen dat het water
zuurstofarm wordt door het met on-
doordachte middelen zwaar te belas-
ten, om dan nadien tegenover
derden te gaan schreeuwen over een
hoger zuurstofverbruik? Als
water redelijk belast is met vlot
afbreekbare stoffen dan stelt de
hogere zuurstofbehoefte van zeep
niet het minste probleem. Laat ons
daarbij niet de hoger omschreven
noodzakelijkheid vergeten, speciale
maatregelen te treffen om het

milieu te vrijwaren, ook bij
overwegend gebruik van zeep.

Tot slot en als konklusie kunnen
we formuleren dat waarschijnlijk
de eerstvolgende decennia de
zeepwasmiddelen een belangrijke
rol zullen spelen. Wellicht
kunnen inmiddels nieuwe paden
betreden worden, of de bestaande
inzichten verruimd. Laat ons in
die tijd kritisch de op de markt
aangeboden middelen onderzoeken:
ook tussen dit koren zit kaf, of
moeten we zeggen: tussen het kaf
zit er hier en daar ook koren?

*Peter Malaise is verbonden aan
de Werkgemeenschap Meta,
Boudewijnstraat 44, 2000 Antwerpen
tel. 03/237 82 40*

Woorden trekken, maar voorbeelden strekken

Wie de Noord-Koreaanse "leider" Kim-Il-Sung allemaal op zijn theekransje ontvangt, is wel de laatste van onze zorgen. Anders is het gesteld als deze bezoekers een "hoorn" van een neushoorn als presentje aanbieden (uiterst rechts op de foto). De neushoorn wordt door de Conventie van Washington in Categorie I geplaatst, d.w.z. bij de soorten die onmiddellijk bedreigd worden met uitsterven en waarvan de handel en het vervoer van specimen (of delen van het dier) verboden zijn, behalve voor uitzonderlijke redenen. De milde schenkers zijn afkomstig uit de Centraal-Afrikaanse Republiek, een land dat de Conventie van Washington geratificeerd heeft.

Nu beweren wij niet dat de Centraal-Afrikaanse overheid de Conventie feestelijk aan zijn laars lapt en willen wij grif aannemen dat dit kadootje valt onder de uitzonderlijke redenen, waarvan sprake, maar leiders worden verondersteld het goede voorbeeld te geven.

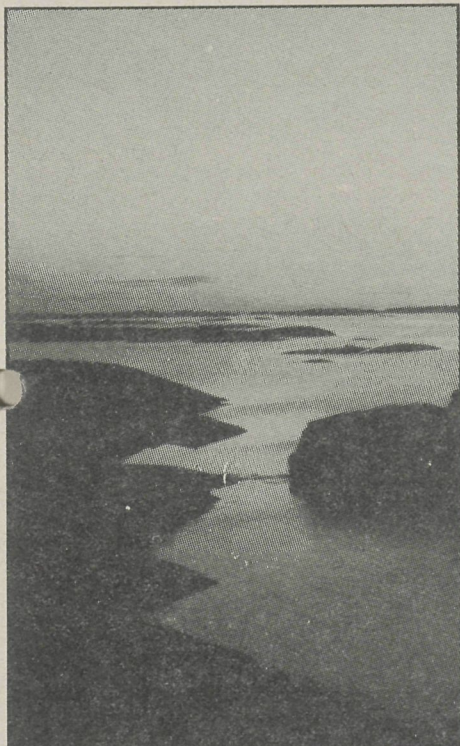
Wat hier gebeurt, zou wel eens aanstekelijk kunnen werken op stropers, voor wie dergelijke hoorn dikwijls een aanvulling betekent van een - jammer genoeg - al te schraal inkomen en waartegen de Centraal-Afrikaanse overheid verondersteld wordt streng op te treden. Voelt U ook waar het schoentje wringt??

MILIEUJAAR 83

Roeland DIRKS

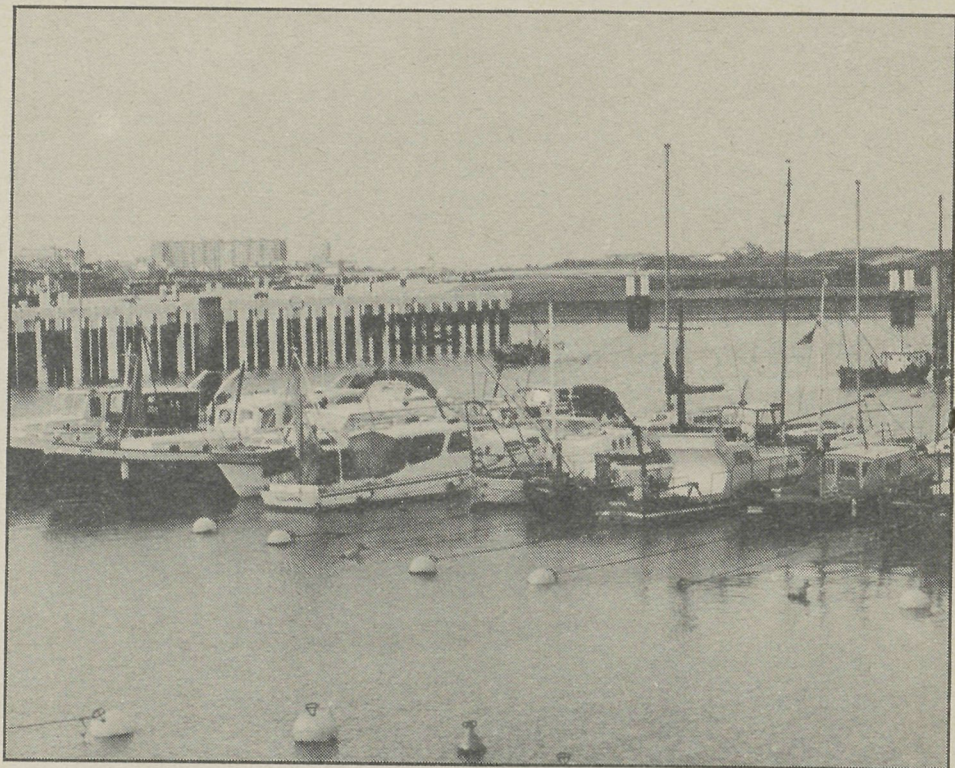
Bij het begin van een nieuw jaar is het goed om zich te bezinnen over wat komen zal. Het milieujaar 1983 kan niet voorbijgaan aan de oorzaken en gevolgen van de zure regen, de toenemende ontbossing en de (kern)energieproblemen. Ook de waterverdragen en de afvalstroom uit Nederland zullen aktueel lijven, terwijl in Vlaanderen de definitieve bescherming van de overblijvende kustduinen prioritair is.

Zowel de Bond Beter Leefmilieu als Milieurama zullen de nodige aandacht besteden aan deze knelpunten.

Zure regen, ontbossing en energie

De zilveren medaille van de Verenigde Naties voor het Leefmilieu werd op 17 december toegekend aan het Europese Milieubureau te Brussel, de overkoepelende organisatie van de belangrijkste milieuverenigingen in de Europese Gemeenschap. De prijs, die door de Belgische staatssecretaris Aerts voor Leefmilieu werd uitgereikt, ging voor het eerst sedert zijn bestaan naar een niet goevernementele organisatie. Het Europees Milieubureau ontving deze internationale erkenning voor zijn baanbrekend werk als schakel tussen de bevolking en de Europese instellingen, gericht op de ontwikkeling van een Europees milieubeleid. Voor dit jaar heeft het Europees Milieubureau akties in het vooruitzicht gesteld rond zure regen, ontbossing in ontwikkelingslanden en energie. Bovendien werden kontakten in het vooruitzicht gesteld o.m. met de leden van het Europees Parlement en de Europese investeringsbank, om te komen tot een meer doordachte, milieuvriendelijke politiek. Ook de banden met de Verenigde Naties zullen nauwer worden aangehaald. Het ziet er dus naar uit dat deze prijs een stimulans werd om de internationale samenwerking met nog meer overtuiging door te zetten, wat trouwens ook door Minister Aerts, namens de Belgische regering werd beklemtoond.

WATERVERDRAGEN

Naar aanleiding van de jongste pogingen om werk te maken van de waterverdragen werd nauwelijks melding gemaakt van het eensgezind standpunt van de milieuverenigingen in Nederland en Vlaanderen.

Zij vinden dat de verdragen in hun huidige vorm achterhaald zijn en dat zij dienen onderworpen te worden aan een milieu-effektrapportering, waarin alle mogelijke alternatieven in beschouwing worden genomen. Dit standpunt is ook terug te vinden in de resolutie van de "Werkgroep Leefmilieu" van het 38ste Algemeen Nederlands Kongres, dat eind vorig jaar zijn jaarboek publiceerde.

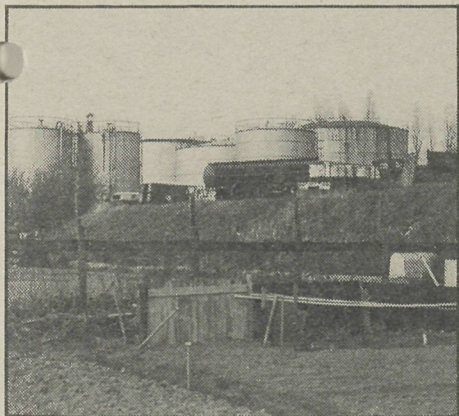
De Waalse milieuverenigingen zijn van oordeel dat inzake het Maaswater ook met Frankrijk moet worden onderhandeld, vooral omdat de ekologische impact van de kerncentrales belangrijk is. Zo zou de giftigheid van het gechloteerde koelwater wel eens de ware oorzaak kunnen zijn van de vrij slechte biologische waterkwaliteit, die aan de grens wordt gemeten.

Volgens de hydrografische dienst van Openbare Werken zijn de huidige debietmetingen aan de Frans-Belgische grens in Maas en Schelde onnauwkeurig, met een foutmarge van 100 % en zelfs meer! Toch wordt de organische belasting in de Schelde geraamd op 400.000 I.E. te Bleharies en op 1.000.000 I.E. in Le Spiere. Daarover zou ook wel eens met Frankrijk mogen worden gepraat.

Afvalstroom uit Nederland

De dag voor oudejaarsavond hebben leden van milieuverenigingen uit de Kempen en de Rupelstreek Nederlandse vrachtwagens met afval tegengehouden aan de grenspost op de E-10 te Meer ten nabij het stort Quirijnen te Westmalle. Daarmee protesteerden zij tegen het opvullen van kleiputten, o.m. te Beerse, met allerlei afval afkomstig van onze noorderburen. Eigenaars van kleiputten ontvangen hier een vergoeding van 300 fr. per ton. In Vlaanderen storten, is dus lijikbaar nog steeds goedkoper dan in Nederland verbranden.

Uit de antwoorden op een interpellatie en een aantal vragen van Volksvertegenwoordiger Ansoms blijkt o.m. dat de omvang van de invoer schommelt tussen 500 duizend en 1 miljoen ton per jaar; een invoerstop niet haalbaar is omdat het Verdrag van Rome een vrij goederenverkeer waarborgt en de Benelux-overeenkomst enkel nog B.T.W.- en accijnsformaliteiten aan de grens toelaat. Bovendien is de invoer van afval een nationale materie die onder de bevoegdheid valt van staatssecretaris Aerts (die een wetsontwerp voorbereidt om de invoer te beperken). Op grond van de huidige wetgeving kan Minister Lenssens wel

de stortvergunningen aanpassen, de monstername en de meldingsplicht uitbreiden, terwijl verwacht wordt dat hij nog dit jaar milieueffingen zal kunnen opleggen (het betreffende ontwerp-dekreet wordt vermoedelijk nog voor de zomer voorgelegd aan de Vlaamse Raad).

Met Utrecht en Zuid-Holland werd een overeenkomst gesloten, die de invoer van afval uit deze provincies vanaf mei a.s. verbiedt. Het overleg wordt voortgezet.

Duinen

De tegenstelling tussen het gewestplan en de gemeentelijke plannen van aanleg voor een belangrijk aantal duingebieden moet worden opgeheven door deze APA's en BPA's te herzien en in overeenstemming te brengen met het gewestplan. De betrokken kustgemeenten dragen in dit verband een zware verantwoordelijkheid, vermits zij de verouderde plannen van aanleg willen blijven toepassen, ook al werden ze door de Koning in herziening gesteld. Bovendien moeten de jachthavenplannen aan de rand van het Zwin definitief onmogelijk worden gemaakt o.m. door de bedreigde Zwinbosjes definitief te klasseren. In het Europees Parlement werd onlangs trouwens een ontwerp-resolutie in die zin ingediend.

Tenslotte zal de dertigste Nationale Natuurbeschermingsdag dit jaar weer in Vlaanderen gehouden worden en wel te Stokkem-Dilsen in Limburg, op zondag 18 september. De ingrijpende negatieve invloeden van de ontgrondingen op het natuurbehoud zal het hoofdthema zijn van de manifestatie.

HOE BEGIN JE EEN MILIEU-AKTIE?

Lieve Grauls

Iedereen klaagt wel eens over zijn buur. Zo'n ideale buur ben je zelf ook wel niet. Erger wordt het als je je eigen radio niet meer hoort door het lawaai uit een schuur in je nabijheid die tot een zagerij is uitgegroeid. Of als je misselijk wordt van het mest van die boer die alles wat groter begint te zien. Of als je het op je heupen krijgt van het hondegehuil van het "pension" wat verderop...

Problemen moet je niet zoeken, maar je moet wel weten waar je precies zit. Natuurlijk is het moeilijk iets aan te klagen zonder dat je duidelijk weet waar alles scheef zit. Sommige mensen hebben inderdaad een speurdersneus, zijn meer gevoelig voor het minste hinderend geluid of vinden een auto langs een laan landschapsschennis. Maar gewoonlijk zit daar het probleem niet. Toch is het goed bij jezelf eerst na te gaan of je echt niet al lang op zoek was om iets te ondernemen tegen die buur die je al meer dan één keer op je teen heeft getrapt. Als je denkt dat je het wel bij het rechte eind hebt, als je over heel wat vrijetijd en nog meer geduld beschikt, kun je tot de actie overgaan.

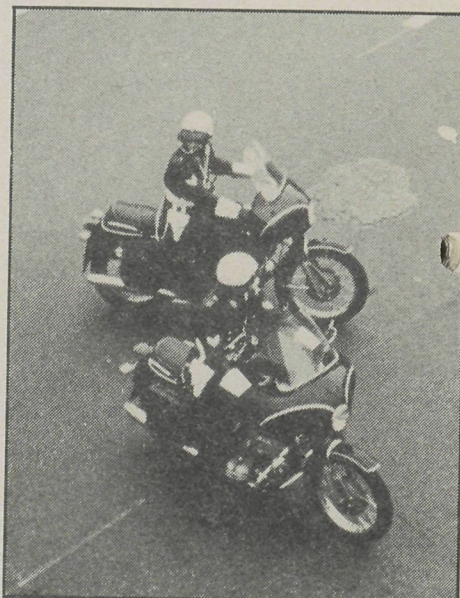
Alle mogelijke informatie inwinnen

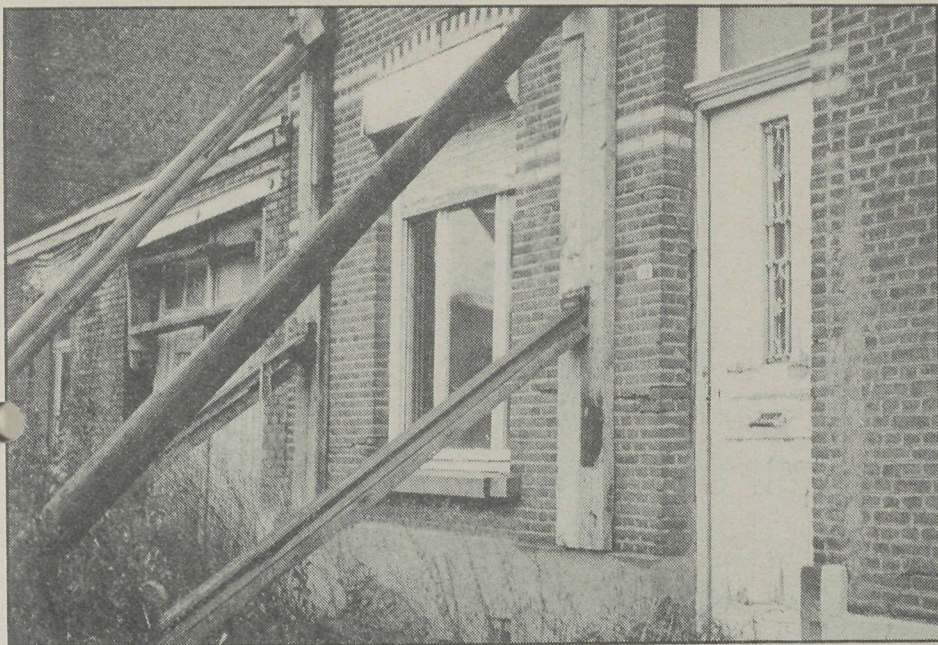
Probeer uit te vinden of het voorwerp van de hinder op een wettige manier geïnstalleerd werd. Werd een vergunning afgeleverd? Of aangevraagd? Welke bestemming

heeft het "probleemgebied" volgens het gewestplan? Hoeveel decibels worden er geproduceerd? Is er een speciale vergunning nodig voor de inrichting waarvan je hinder ondervindt? Is de "commodo et incommodo" procedure al achter de rug?

Het antwoord op de meeste vragen krijg je op het gemeentehuis, dienst ruimtelijke ordening, huisvesting of stedenbouw. Deze dienst is verplicht op jouw verzoek het gewestplan, algemeen of bijzonder plan van aanleg te laten zien. Blijf kalm bij de administratieve traagheid van de openbare diensten. Voor jou is het belangrijker op goede voet te blijven met de ambtenaren.

Lijkt wettig alles in orde, dan wordt de actie natuurlijk al heel wat moeilijker. Wat dan je mogelijkheden zijn, kunnen we later bespreken.

De buurt wakker schudden

Nadat je deze informatie hebt ingewonnen, informeer je de buurt, bijvoorbeeld door middel van een eenvoudige maar plezierig opgestelde stencil. Humor zal meer harten roeren dan agressieve woorden. En natuurlijk ga je in de kortste tijden merken dat jij niet alleen zit met je wrevel over die wantoestand. Alleen durfde niemand om zijn grieven op straat komen.

Een petitie kan erg belangrijk zijn voor de "dorpspolitiek". De lokale overheid wordt gedwongen te reageren als ze voelt dat een groot deel van de publieke opinie het oneens is. Voor jezelf heeft een petitie het voordeel dat je gedwongen wordt met de mensen te gaan praten, en door telkens het probleem uit te leggen, zie je alles ook duidelijker, ga je relativieren of de eigenlijke ernst van de toestand inzien. Onthou

steeds dat een goed humeur je zwaarste troef is. Soms kun je niet eens vermoeden waarom een dorpsgenoot niet regelrecht voor zijn opinie durft uit te komen. Later ondervind je dat misschien zelf. Dwingen hoeft je niemand. Je zult in de eerste uren de broodnodige hulp alleen krijgen van iemand die overtuigd is van de zaak waarvoor je samen heel wat vrije tijd en ook geld zult offeren.

Gelijktijdig met deze deur-aan-deur-aktie dient er protest aantekend te worden bij de lokale, provinciale of nationale overheid. Voor de zeer plaatselijke gevallen, waarop onze voorbeelden slaan, zal in eerste instantie het gemeentebestuur aangesproken dienen te worden. Natuurlijk is een schriftelijk protest onontbeerlijk. Formuleer je brieven kernachtig, zonder verwijten, duidelijk. Vertel wat je gekonstateerd hebt, haal aan wat je van de toestand kunt

vermoeden, stel vragen over alles wat nog onduidelijk is. Maar blijf voor alles beleefd. De gemeentelijke overheid is in de meeste gevallen een belangrijke schakel bij al je contacten "van hogerhand", contacten die je later misschien wel moet leggen, schriftelijk of persoonlijk. Bij een milieu-actie ken je gewoonlijk wel het begin, maar niet zo vlug het einde.

Ken je de burgemeester of een schepen persoonlijk, dan bof je natuurlijk. Aarzel dan ook niet om hem met je probleem lastig te vallen. De opklaring kan soms uit de meest onverwachte hoek komen.

Vergeet bij dit alles niet de lokale pers op de hoogte te brengen. Een onderwijzer van de gemeenteschool, de sekretaris van een vriendenkring is misschien korrespondent bij een dagblad. Door de publikatie van een klein artikel raak je onverwachte mensen, maar in ieder geval de publieke opinie en de lokale overheid. In een later stadium is het erg belangrijk dat je actie aktueel gehouden wordt via de pers.

Neem ook contact met een milieuvereniging uit je streek. In Vlaanderen zijn er meer dan 500 privé aktiegroepen. Dus moet er wel ergens een in je buurt zijn. Niet zozeer nationale verenigingen zoals Bond Beter Leefmilieu of regionale structuren zijn ze in eerste instantie nuttig, alhoewel ze je zeker raad kunnen geven, maar de zeer lokale aktiegroepen kunnen je met de daad helpen. Zij houden zich immers bezig met precies dezelfde problemen als jijzelf, ze zijn al meer thuis in de wetgeving, weten bij wie je een strooibrief kunt gaan stencilen, wie voor je proper brieven kan uittikken, enz. En tenslotte doet een beetje morele steun soms erg goed...

En tot slot...

Tijd speelt een belangrijke rol in iedere actie. Je moet binnen de wettig bepaalde termijnen reageren, een vraag van de overheid kun je geen twee weken onbeantwoord laten. Je mag er zeker van zijn dat je voortaan een zinvolle vrijetijdsbesteding gevonden hebt.

Verwacht niet dat de groep aktieve werkers rondom jezelf zich zal uitbreiden tot een massa. In de meeste gevallen wordt het echte werk, zowel praktisch als geestelijk, gedaan door een paar, hooguit een vijftal mensen. Met deze wetenschap en met veel moed en geduld, loont het zeker de moeite om zo spoedig mogelijk tot de actie over te gaan.

KERNENERGIE EN RISIKO

ir. W. De Groof

Aangezien ik vaststel dat u systematisch kernenergie op alle mogelijke manieren aanvalt, vind ik het nodig u volgende bedenkingen laten geworden.

Vooreerst maakt U haast geen verschil tussen het vreedzaam gebruik van kernenergie onder de vorm van kommerciële kerncentrales enerzijds en het gebruik voor militaire doeleinden (waartegen ik ook 100 % gekant ben) anderzijds.

Bij de keuze van onze energiesystemen moet je eerst uitmaken of je bereid bent het energieverbruik drastisch terug te schroeven. In dit verband zou het afremmen van het meerverbruik reeds een succes betekenen m.a.w. rekening houdend met de beperkte aardolie- en aardgasvoorraden, enz. moeten wij naar alternatieve energievoorzieningen uitkijken. Daarvoor komen in aanmerking:

voor onmiddellijke toepassing:

- steenkool
 - kernenergie
- op langere (vooral theoretisch) termijn:
- alternatieve energiebronnen als wind-, zonne- en geothermische energie.

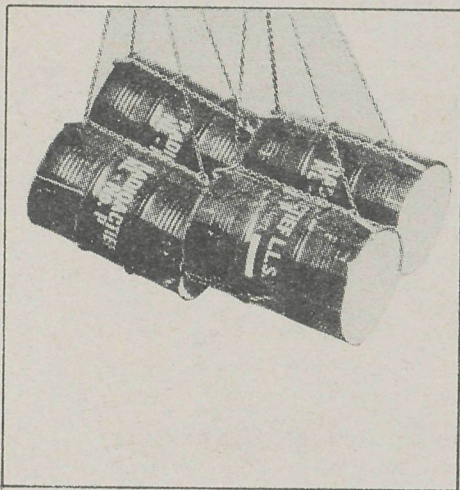
Afgezien van de onveiligheid en relatief hoge risico's verbonden aan deze laatste, kunnen deze in het beste geval tegen het jaar 2000 slechts voor 5 tot 7 % in onze behoefte voorzien. Dit betekent dat wij praktisch bekeken de

keuze hebben tussen steenkool en kernenergie.

Het is hier (nog niet?) de plaats om uitgebreid uit te weiden over de voor- en nadelen van beide energiedragers. Ik beperk me dan ook tot het volgende:

- Steenkool: enorme hoeveelheden S (denk aan zure regens!), afval (onze Kempische kolen bevatten tot 30 % as), CO₂, zware metalen, waterverontreiniging en zelfs radioactiviteit. Daarnaast vallen (statistisch) alleen al bij extraktie 1,55 doden (voor de Kempen in 1981) per Mton netto-produktie.
- Kernenergie: u benadrukt vooral het dumpen in de oceaan en het niet opgelost zijn van het afvalprobleem.
Wat men dumpt in de oceaan op 4000 m diepte is geconditioneerd laag actief afval (mCi/m³) met een korte halveringstijd van ca. 10 jaar (zodat na 100 jaar er slechts 1/1000ste van de aktiviteit overblijft). De hoeveelheden die gedumpt worden volgen uit studies en berekeningen van de ICRP en andere organisme bedragen slechts een fraktie (veiligheidsfaktor van 10⁹) van wat ongekonditioneerd zou mogen gedumpt worden en toch geen significante invloed hebben via de voedselketen op de meest gevoelige bevolkingsgroep (viseters), dit rekening houdend met de afname van de natuurlijke radioactiviteit der oceanen enz. (van al dat LAVA is immers slechts ca. 15 % afkomstig van kerncentrales!).

Inspraak

Wat betreft de eindbestemming van HAVA zijn er voldoende betrouwbare technische oplossingen voorgesteld waarvan het conditioneren gevolgd door het stapelen in geologische stabiele formaties met voorzieningen van een aantal barrières een voorbeeld is. Vitrifikatie en de uitermate trage migratiesnelheid in kleivormen slechts enkele van de ingebouwde veiligheden.

In dit verband wil ik wel opmerken dat de "publieke opinie" tegen de heropening van de opwer kingsfabriek Eurochimic gekant is. Deze fabriek zou ons evenwel in staat stellen Plutonium te hergebruiken als splijtstof in kerncentrales, plutonium dat dan niet meer ter beschikking zou zijn voor de aanmaak van bommen

Rekening houdend met het voorgaande zou ik het dan ook zeer op prijs stellen mocht u een poging ondernemen om een objectieve en volle-

dige voorlichting te geven van de mogelijkheden en risico's van alle energiedragers en u niet uitsluitend beperken tot kernenergie. Onze keuze moet immers niet enkel bepaald worden door de vermeende nadelen van één energiebron, maar wel in vergelijking met de risico's verbonden aan alternatieven.

Het nulrisiko bestaat immers niet!

de publieke opinie, waar u zo graag naar refereert, wordt (helaas) vooral beïnvloed door subjektieve voorlichting van actiegroepen, die zoals het bij mij overkomt, jammer genoeg zelf over onvoldoende kennis van de problematiek beschikken. Ter staving hiervan wil ik hier even verwijzen naar een publikatie verschenen in "Scientific American". Hierin werden voor aan aantal activiteiten (roken, alcohol, auto, vliegtuig, kerncentrales,...) de fatale risico's berekend en een rangschikking opgemaakt volgens afnemend risico. Hierin nam roken, alcohol, en wegvervoer de eerste, tweede en derde, kernenergie de twintigste plaats in. Dezelfde lijst werd voorgelegd aan een groep dames (Woman's lib.) en universiteitsstudenten, die beiden kernenergie vooraan plaatsen!

"INSPRAAK" is een open tribune.

De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van deze rubriek, waarin de auteur onder eigen verantwoordelijkheid zijn persoonlijke mening weergeeft m.b.t. milieuproblemen in hun brede betekenis.

Reakties zijn steeds welkom.

Korte berichten

Stickeraktie S.O.S. Duinen

De Humanistische Jongeren, afdeling Nieuwpoort, verspreiden de hierbij afgedrukte zelfklever (in wit, zwart, blauw en geel) "S.O.S. Duinen". Hij werd reeds verkocht bij de beruchte aanval op de Sint-Laureinsduinen te Westende, enkele ren terug.

De HJ vinden het nuttig om deze zelfklever terug boven te halen in verband met de heibel rond de mogelijke aanleg van een Jachthaven in de Zwinbosjes te Knokke.

De verkoopprijs bedraagt 15 fr./stuk en er is een korting voorzien voor de verenigingen die grotere hoeveelheden bestellen.

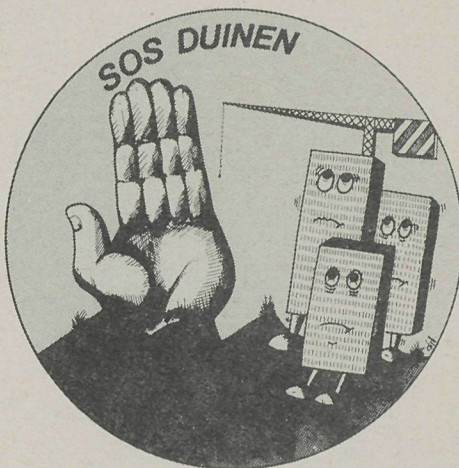
Inlichten: Humanistische Jongeren
Afd. Nieuwpoort
p/a Jagerspad 27
8440 WESTENDE
058/23 42 64

Deze zelfklever is eveneens te verkrijgen op het sekretariaat van de Bond Beter Leefmilieu - Vlaanderen.

D.V.M.

AERTS op OESO-topvergadering over gevaarlijke stoffen

Staatssekretaris Aerts van Volksgezondheid en Leefmilieu nam in november jl. deel aan de High Level meeting van de O.E.S.O. te Parijs over chemische stoffen. Op deze topontmoeting werd gezocht naar een gemeenschappelijke aanpak van de problemen die bepaalde scheikundige stoffen kunne opleveren voor

de gezondheid van de mens en het leefmilieu.

Binnen de EG bestaat op dat vlak reeds sinds enige tijd samenwerking inzake onderzoek van nieuwe producten vooraleer zij op de markt mogen verschijnen. In ons land werd deze werkwijze geregeld door het KB op de gevaarlijke stoffen van 25 mei 1982. Hierbij wordt ieder nieuw scheikundig produkt onderworpen aan een grondig onderzoek naar de mogelijke gevaren ervan voor de mens en het leefmilieu, vooraleer het op de markt komt.

Binnen de O.E.S.O. zal men voortaan op een gelijkaardige manier met nieuwe chemische stoffen omspringen.

Aerts pleitte voor een hechtere coördinatie tussen de verschillende internationale organisaties, en het opstellen van een prioriteitenplan om eerst die chemische stoffen aan te pakken, waarvan men weet dat ze gevaarlijk kunnen zijn.

Korte berichten

Eveneens pleitte hij om de schadelijke of gevaarlijke stoffen die in eigen land niet meer toegelaten zijn, ook niet meer naar de derde wereldden uit te voeren. 'Het is onze plicht hen de bescherming, die ze zelf niet kunnen waarborgen, te verzekeren. Immers', zo stelde Aerts, 'ons leefmilieu houdt niet op aan de grens met de derde wereld.'

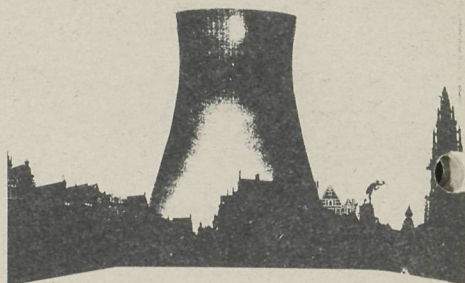
R.B.

VAKS campagne: Nog meer kerncentrales: Da's geen werk.

Achter de rug van politiciers, vakbonden, milieugroepen werd er begin '82 een protokolakkoord gesloten tussen de Belgische en Franse kernindustrie over wederzijdse samenwerking bij de bouw van het kernpark te Chooz (1, 2, 3 en 4) en Doel 5 en 6. Het energiebeleid wordt niet in de "kamer", niet in de "senaat" behandeld, wel in geheime cenakels. Daarom hebben de V.A.K.S. het initiatief genomen alle organisaties die zich verzetten tegen de bouw van nieuwe kerncentrales, en pleiten voor een alternatief tewerkstellende energiebeleid, bij elkaar te brengen in één front. De vorming van zo'n samenwerkingsverband is vandaag meer dan ooit mogelijk en noodzakelijk: de sociaal geïnspireerde strijd tegen de economische crisis en het drama van de werkloosheid gaan immers hand in hand met de ekologische strijd voor een leefbare maatschappij. Het zijn immers dezelfde financieel-economische groepen die een verdere uitbouw van de kernenergie wensen, daardoor een degelijk - beleid in de weg staan, maar tegelijkertijd grotendeels verantwoordelijk zijn

34

NOG MEER KERNCENTRALES DA'S GEEN WERK!

BETOOGING 14 MEI '83
ANTWERPEN

voor de huidige economische crisis.

Een platformtekst "NOG MEER KERNCENTRALES? DA'S GEEN WERK!" wordt ter ondertekening voorgelegd aan tal van milieu-, kulturele, politieke en syndikale organisaties. Deze campagne zal uitlopen op een grootse mobilisatie op 14 mei 1983 te Antwerpen, en gedurende het Pietersterweekend van 21 en 22 mei zal in Chooz een groot anti-nukleair feest worden opgezet.

Met deze campagne wil de VAKS zich, solidair met de arbeidersbeweging, inschrijven in een gezamenlijke strijd voor een reële anti-krisispolitiek waarin geen nieuwe kerncentrales thuishoren.

Informatie en ondersteuning:
VAKS, Breughelstraat 31
2000 Antwerpen
03/218 65 92

Korte berichten

Affiches, pamfletten zijn al beschikbaar.

Provinciale kontaktadressen:

- Antwerpen: VAKS,
Breughelstraat 31-33
2000 Antwerpen
03/213 65 60 (Flor)
- Brabant: p/a BBL
Aarlenstraat 25
1040 Brussel
02/230 94 10 (Eddie)
- Oost-Vlaanderen: GAKS
Hoogstraat 9
9000 GENT
091/23 50 34 (Rein)
- West-Vlaanderen: BAKS
Sint Amandstraat 13
8000 BRUGGE
050/33 20 14
- Limburg: LAKS
p/a VTB
Kuringersteenweg 35
3500 HASSELT
011/25 23 41

E.C.

IJzermonding bedreigd

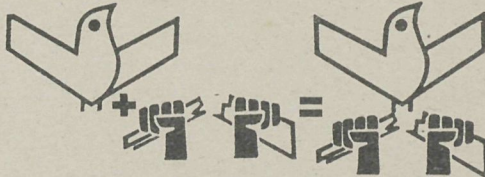
Het voortbestaan van het natuurreservaat "De IJzermonding", met zijn slikken en schorren, te Nieuwpoort wordt opnieuw bedreigd. IJeren geleden werden de plannen voor de bouw van een kerncentrale uiteindelijk verworpen, nu is de mogelijke uitbreiding van de jachthaven en wegeaanleg langs het reservaat aan de orde.

Om het terrein maximaal te beveiligen, werd twee jaar geleden een dossier voor prioritaire aankoop van het reservaat ingediend bij de overheid. Tot nu toe werd nog geen gevolg gegeven aan dit verzoek, ondanks het feit dat de gelden bestemd voor natuurbe-

scherming vorig jaar nauwelijks werden gebruikt. Een snelle beslissing zou getuigen van regeringsbelangstelling voor het natuurbehoud in het algemeen en voor de toekomst van dit uniek waterrijk gebied van internationaal belang in het bijzonder.

R.D.

Stop de kernwapens
Stop de wapenwaan
Word gewetensbezwaarde.

In september vorig jaar startte de Internationale van Oorlogstegenstanders een actie onder bovenstaand motto. De bedoeling is het statuut van gewetensbezwaarde meer bekend te maken als een individuele mogelijkheid om zich uit te spreken tegen de voortdurende bewapeningswaan. Daartoe wordt steun gezocht bij organisaties en individuen in Vlaanderen, zowel praktisch als financieel.

Momenteel zijn er 400 000 Vlamingen die in aanmerking komen om het statuut aan te vragen (ook na legerdienst). Het hoeft geen betoog dat indien binnen deze groep massaal het statuut wordt aangevraagd als protest tegen de wapenwaan, dit een fantastisch drukingsmiddel zou zijn naar de beleids mensen toe om efficiënte stappen te ondernemen om de bewapeningsdreiging te keren.

Inl. I.O.T.

Van Elewijckstraat 35
1050 BRUSSEL
02/640 19 98

D.V.M.

Korte berichten

Buurtaktie tegen hinder te Ieper.

Ruim twee jaar geleden zijn buurtbewoners gestart met een actie tegen de meubelfabriek Spriet te Ieper, wegens lawaaihinder, stank en luchtvervuiling. Zowel het gemeentebestuur, de ministeries van Volksgezondheid en Leefmilieu en de arbeidsinspectie werden bij de zaak betrokken...tot nu toe echter zonder enig concreet resultaat!

Guido de Sonseth (Brugseweg 191 te 8900 Ieper), woordvoerder van de buurt, is ten einde raad en wil samenwerken met een milieugroep uit de streek om o.m. de plaatselijke toestand te helpen verbeteren. R.D.

Atiegroep Leefmilieu Rupelstreek tegen aankoop kleiputten.

De Aktiegroep Leefmilieu Rupelstreek is verbolgen over de recente aankoop van 42 ha kleiputten te Boom, door Rupelchemie.

Immers, uitgerekend op het moment dat tal van beleidsinstanties, belangenorganisaties en milieugroepen, moeizaam hun wederzijds wantrouwen aan de kant schuiven, en zich gezamenlijk inzetten om via structuurplanning de Rupelstreek terug leefbaar te maken, laat de overheid toe dat milieuverwoester nummer één, nl. Rupelchemie, 21 ha kleiputten kan aankopen aan de spotprijs van 32 fr/m².

A.L.R. veroordeelt dan ook de lakse houding van de betrokken beleidsverantwoordelijken die in deze zaak tekort schoten en de

belangen van ondernemingen deden zegevieren boven het algemeen belang.

A.L.R. stelt bitter vast dat noch het gemeentebestuur van Boom en Rumst, noch het provinciebestuur van Antwerpen, noch de GOM, noch OVAM of de Vlaamse deelregering enkele luttele miljoenen over hadden om deze putten zelf te kopen. Zij doen dan ook een laatste oproep tot de beleidsverantwoordelijken om zich te bezinnen over volgend voorstel; door middel van een spoedprocedure dient Rupelchemie aanstonds onteigend van de door haar pas aangekochte putten, dit om de bosbouw-nabestemming van het Gewestplan Antwerpen te verwezenlijken.

Zij hopen dat de beleidsverantwoordelijken dit voorstel met twee handen zullen aangrijpen, enkel hierdoor kan het psychologische, fysische, sociale en politieke klimaat in de Rupelstreek verbeteren.

R.B.

Landschapspark Scheldeland een nieuwe aanpak.

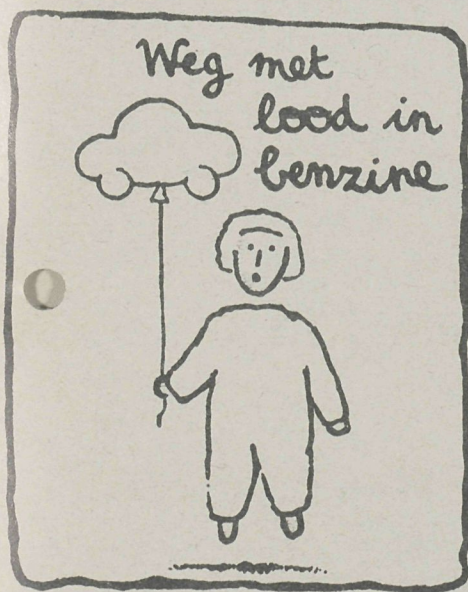
Door het aanwerven van een BTK-ploeg voor de uitwerking van een project leefmilieu in de gemeente Bornem bestaat er kans voor een nieuwe aanpak voor het Landschapspark Scheldeland. Reeds in 1966 startte hier de campagne voor de landschapsparken maar werd nooit tenvolle gekoncretiseerd voor dit gebied, mede door de stroeve houding van het Oostvlaams provinciebestuur. Komt daar nu een einde aan? De Koninklijke Vereniging voor Natuur- en Stedschoon verleent alvast zijn medewerking aan het heropende dossier.

M.B.

Korte berichten

Open brief aan Febiac

Onder impuls van Bral richtten 36 verenigingen, waaronder ook BBL, een open brief aan Febiac, waarin ze pleiten voor een verkeersbeleid dat voorrang geeft aan de veiligheid en de vrijheid van voetgangers, fietsers en gebruikers van het openbaar vervoer. Argumenten zoals het dalende aantal verkeersongevallen en hoge werkgelegenheid in de automobielsektor mogen niet gebruikt worden om alles, ruimtelijke ordening inbegrepen, ten dienste te stellen van de auto. België blijft immers een van de meest verkeersonveilige landen van Europa.

Aktie georganiseerd door het Europees Bureau van Consumentenverenigingen (BEUC) en het Europees Milieubureau (EEB)

De integrale tekst en de lijst van ondertekenaars krijgt U bij:

Bral, Oude Graanmarkt 5,
1000 Brussel

L.G.

Het BEE en de BEUC in het gareel tegen lood in de benzine

Het Europees Milieubureau (BEE) en het Europees bureau der verbruikersunies voeren een gezamenlijke actie rond de Europese richtlijn inzake het loodgehalte in benzine zodat er vanaf '85 op loodvrije benzine kan gereden worden. Het is namelijk gebleken dat 90 % van het lood dat het menselijk organisme opneemt van benzine afkomstig is. Lood wordt toegevoegd aan de benzine om het oktaangehalte ervan te verhogen wat de motor "zenuwachtiger" maakt. Lood is echter zeer gevaarlijk voor de gezondheid. De huidige Europese richtlijn (van 1978) inzake het loodgehalte van benzine is onaangepast. Ze stelt een minimum-peil vast van 0,15 gr. per liter. Lager kan men dus niet gaan... In feite moet lood in benzine verboden worden, wat momenteel geen onoverkomelijke technische problemen meer oplevert. In Japan rijden reeds 97 % van de wagens met loodvrije benzine. De richtlijn uit 1978 hanteert een maximum van 0,40 gr./liter. In België is pas sinds juli 1982 een K.B. van kracht om het maximum van 0,45 naar 0,40 te brengen. Uit recente metingen van Test-Aankoop en van het ministerie van Volksgezondheid blijkt daarenboven dat we in België ver boven de tegelaten opnamenorm zitten.

M.B.

Korte berichten

Netwerk zelfhulp Vlaanderen.

Financiële solidariteit, ondersteuningsfonds, 1 procent bijdrage.. Waat heb je dat nog gehoord... Hoeveel verenigingen, projekten, aktiegroepen houden niet op deze manier het hoofd boven water. Van zelfredzaamheid gesproken...

Naar het voorbeeld van "Netwerk Selbsthilfe", een financieringsfonds voor alternatieve projekten in West-Berlijn, is er een Netwerk Zelfhulp Vlaanderen van start gegaan. Ook ekologische projekten en milieugroepen kunnen er terecht. Bij een eventuele storting kan men zelfs zijn voorkeur uitspreken voor dergelijke projekten.

Bij Netwerk gaat het om al die plannen en initiatieven die het levenslicht niet of nauwelijks zien omdat ze géén financiële basis vinden. De wil is er wel, de ideeën zijn er, én de mensen. Mensen die iets willen doen wat zin heeft: zélf een bedrijfje opzetten waar in zelfbeheer wordt gewerkt; zélf een vormingsprojekt, een welzijnsdienst redden van het besparingsmonster, zélf een uitweg zoeken uit de werkloosheid. Kortom mensen die, duur gezegd, maatschappijvernieuwend willen werken en leven. Aan de andere kant mensen die, in de zekerheid van een vaste baan, een inkomen, die anderen willen steunen: front vormen tegen apathie, doemdenken, perspectief nul.

In die ruime tegenbeweging is Netwerk slechts een onderdeel, één stap, maar wel een heel konkrete, noodzakelijke stap...Met de oprichting van een ondersteuningsfonds

Zelfhulp Vlaanderen 02/241 19 97

(door vrijwillige herverdeling en giften zeggen we in onze officiële doelstellingen) willen we materiële steun bieden aan alternatieve projekten. De projekten bewaren hun autonomie, ze hoeven alleen te beantwoorden aan de criteria van Netwerk, zoals o.a.

- democratisch zelfbestuur in praktijk brengen;
- alternatieve levens- en arbeidsvormen ontwikkelen;
- continuïteit en professionele aanpak verzekeren
- enz..

Netwerk wil ook advies geven omtrent werking, subsidiemogelijkheden enz. aan projekten die er om vragen. Netwerk wil niet de overheid de kans geven zijn verantwoordelijkheid af te schuiven: projekten die recht hebben op overheidsgelden, die wijzen nuttig en noodzakelijk te zijn voor de gemeenschap, moeten - in vrijheid - subsidies krijgen. Zolang er in ons land geen "verlicht" beleid is, dat vernieuwende en originele initiatieven naar waarde schat, is Netwerk er nodig.

Voor meer inlichtingen:
02/241 19 97
Liedtsstraat 27/29
1030 Brussel
Voor uw steun:
001-1199225-90

M.B.

Publikaties

Dieren met Cultuur J.T. BONNER

Deze hoogleraar in de biologie aan de Princeton University stelt zich in dit boekje de vraag of dieren cultuur kennen. Alles in dit boek draait rond één slotsom: op zich berust cultuur niet op genetische overerving en dus ook niet op Darwiniaanse evolutie via natuurlijke selectie. Met behulp van gedrag in plaats van genen is het soms mogelijk geweest informatie door te geven die anders niet of lang niet zo goed had kunnen worden overgedragen.

Kennen dieren cultuur? Jazeker, besluit John Bonner, en hij staaft deze bewering met tientallen voorbeelden uit de biologie, het resultaat van vele studies en discussies

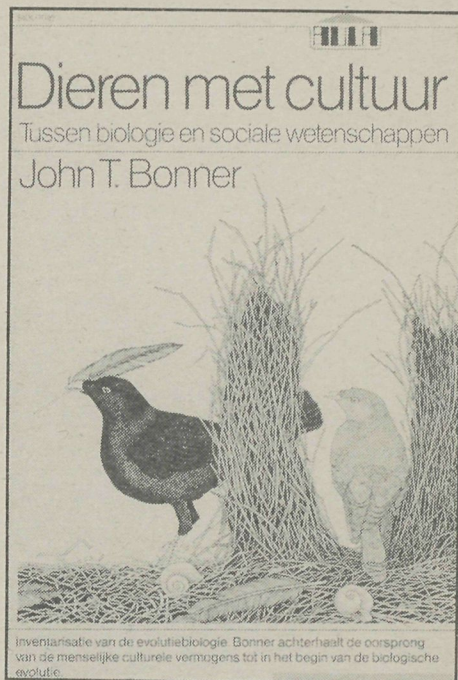
Het boek is rijkelijk geïllustreerd met knappe tekeningen. Het kan o.i. moeilijk als populaire lectuur worden omschreven, maar voor mensen die thuis zijn in biologie en/of sociale wetenschappen bijzonder interessant.

Verkrijgbaar in de boekhandel of bij Het Spectrum - Antwerpen

D.V.M.

DIC-map: Afval Hoop voor de toekomst

De welvaart van de jaren zestig en zeventig wreekt zich door een immens afvalprobleem in de jaren tachtig. Door de verdubbeling van de hoeveelheid afval sinds 1960 en de gifvondsten als in Lekkerkerk is de angst voor vergiftiging van bodem, water en lucht toege-

nomen. Het afvalprobleem neemt dan ook de afmetingen aan van een milieuramp. De nieuwste DIC-map geeft een ruim overzicht van de hele afvalproblematiek (o.a. hoeveelheid afvalstoffen, gevolgen van het afvalprobleem, hergebruik, wetgeving) aangevuld met een uitgebreid literatuuroverzicht, een adressenlijst en het beschikbaar audio-visueel materiaal. Niettegenstaande de dic-map vooral over de Nederlandse situatie handelt, is het toch voor Vlaamse lezers zeer bruikbaar. "Afval hoop voor de toekomst" is te verkrijgen bij ACCO, Tiensestraat 134-136 te 3000 Leuven, tel. 016/23 35 20 en kost 365 fr.

R.B.

Publikaties

De kwaliteit van water geïllustreerd met pentekeningen

Hoe bepaalt men de waterkwaliteit hydrobiologisch?

De tabel toont de basisgegevens van het onderzoek namelijk de macro-invertebraten fauna. Meteen kan de Biotische Index bepaald worden. De kwaliteitsbepaling steunt op de verscheidenheid aan soorten en het voorkomen van bio-indikatorgroepen. De verschillende organismen worden geïllustreerd door kunstige pentekeningen. De ontwerpster, Brigitte Neven, is onderzoekster aan het Limburgs Studiecetrum voor Toegepaste Ecologie (LISEC) te Bokrijk-Genk.

Deze prachtige tabel (98 x 64 cm) samen met een korte gebruiksaanwijzing is te verkrijgen door storting van 250 fr. op rekening 455-7140121-96 van B. Neven te Hasselt, met vermelding "Tabel Hydrobiologische Kwaliteitsbepaling"

Handboek over ecologie

De ecologie als wetenschap is het onderwerp van dit boek: zowel de theoretische grondslag als de praktische waarde voor de samenleving. Thema's zoals jacht, natuurreservaten, landherstel, verontreiniging, natuurbeheer en landverbetering worden niet uit de weg gegaan. De monografie is de 19de in de reeks "Leefmilieu nu" van de Stichting Leefmilieu. Het werk is geschikt als handboek, vooral voor de deskundige, maar ook voor de geïnteresseerde leek.

MACRO-INVERTEBRATEN		TOTAAL	0-1	2-5	6-10	11-15	16+
		51	BIOTISCHE INDEX				
		>151	—	7	8	9	10
		151	5	6	7	8	9
		>151	—	6	7	8	9
		151	5	5	6	7	8
		>251	—	5	6	7	8
		251	3	4	5		
		151	3	4	5	6	7
			2	3	4	5	—
			1	2	3	—	—
			0	1	1	—	—

"Ecologie-Theorie en praktijk"

door Rudy Nijs - 360 blz. -
rijk geïllustreerd - te verkrijgen
in de boekhandel of p.a. Keizerstr.
8 te 2000 Antwerpen, tel.
03/231 64 48

R.D.

Openbaar Vervoer: Bellebeekgebied.

"Het is niet de beste tijd om het Openbaar Vervoer te propageren. Het falen van het hele systeem, de prijsverhogingen en de opgelegde besparingen maken het moeilijk volledig achter dit soort vervoer te staan. Toch menen we, aan de

Publikaties

hand van deze studie, een konkrete bijdrage te hebben geleverd, die een beter Openbaar Vervoer kan verzekeren in het Bellebeekgebied en dit zonder al te veel meerkosten. Met de medewerking en de goede wil van een aantal mensen en instanties kan de tegenspoed, waarmee het Openbaar Vervoer thans te kampen heeft, enigszins verzwakt worden. Hoop voor Openbaar Vervoer in "lange dagen", zo luidt het korte voorwoord van deze studie, waarin een aantal basisopties worden gegeven waardoor het Openbaar Vervoer in het Bellebeekgebied kan verbeterd worden. Het Bellebeekgebied is het gedeelte van Westbrabant gelegen tussen de Gentse- en de Ninoofsesteenweg.

Niet alleen qua inhoud, maar ook qua afwerking (de niet schaarse kaarten werden stuk voor stuk met de hand ingekleurd om kosten te sparen!) kan deze studie, opgesteld door de BTK-ploeg van het Komitee Westbrabant, degelijk en verzorgd genoemd worden.

Te verkrijgen bij het Komitee Westbrabant, Brusselsesteenweg 252, 1840 Eppegem/Zemst tegen 150 fr.

L.G.

Libellentabel voor België.

Libellen vormen in onze samenleving met haar waterverontreiniging en recreatie een sterk bedreigde diergroep. Doordat ze erg gevoelig reageren op kleine veranderingen in het milieu, zijn ze niet bestand tegen de willekeurige ingrepen van de mens in hun waterrijke biotopen. Vandaar dat vele soorten erg zeldzaam zijn geworden en alleen nog maar teruggevonden worden op vergeten plaatsjes en in verre uithoeken.

De insektenwerkgroep van de Wielewaaljongeren, Jeugdbond voor Natuurstudie, Natuurbeleving en Natuurbehoud, heeft een boekje uitgegeven dat een nieuwe bijdrage levert tot de algemene kennis van de libellen, een van de meest spektakulaire groepen binnen het insektenrijk. Deze uitgave, die hoofdzakelijk een determinatiesleutel omvat, is in vele opzichten een primeur, o.m. door het vermelden van de Nederlandse benaming naast de wetenschappelijke naam.

Omdat het boekje speciaal bedoeld is voor veldgebruik, heeft het een klein, handig formaat, stevig käftje en een overzichtelijke lay-out gekregen.

Bestellingen en inlichtingen:
WJ - Insektenwerkgroep
Renier Sniedersstraat 73
2300 Turnhout

D.V.M.

Portret

O.V.A.M.

Het dekreet van 2 juli 1981 op het beheer van afvalstoffen verschaft de Vlaamse Executieve een wettelijk instrumentarium om een geïntegreerd en gekoördineerd afvalstoffenbeleid in Vlaanderen te voeren. De doelstellingen van dit dekreet zijn:

- het ontstaan van afvalstoffen voorkomen;
- de terugwinning en de recycling van afvalstoffen bevorderen;
- het verwijderen van ontstane afvalstoffen organiseren.

OVAM is belast met het tot stand brengen van een gekoördineerd afvalstoffenbeheer voor het Vlaamse Gewest. Haar taak is drieledig. Zij werkt vooreerst planifiërend bij het opstellen van een bindend vijfjarenplan voor het afvalbeleid in Vlaanderen. Zij werkt exploiterend door de overname van bestaande partikuliere of gemeentelijke installaties voor afvalverwijdering of bij het oprichten van nieuwe installaties. Tenslotte controleert ze de naleving van het dekreet.

De milieuverenigingen kunnen op de hun eigen manier een rol spelen in het uitwerken van een afvalbeleid voor Vlaanderen:

1. Het afvalstoffenplan

Een ontwerpplan wordt opgesteld door OVAM in samenwerking met de GOM's, de gemeenten en de interkommunale verenigingen voor afvalverwerking.

Dit ontwerpplan wordt voor een termijn van twee maanden ter inzage gelegd bij de gemeenten alsmede bij OVAM en de GOM's. De gemeenten maken deze ter inzagelegging bekend. Gedurende deze termijn kan eenieder gemotiveerde bezwaren schriftelijk indienen tegen het ontwerpplan bij de GOM's, of de Kolleges van Burgemeester en Schepenen.

OVAM onderzoekt de ingebrachte bezwaren en verstrekt adviezen. De Vlaamse executieve stelt het plan vast bij een met redenen omkleed besluit en vermeldt daarin wat omtrent de ingebrachte bezwaren en de verstrekte adviezen is overwogen.

Het hoeft geen betoog dat de milieuverenigingen een belangrijke rol kunnen spelen in de inspraakprocedure en bezwaren en adviezen inzake het ontwerpplan kunnen formuleren.

2. Toezicht en controle

OVAM is gemachtigd tot het opstellen van processen-verbaal van vaststelling en kan overgaan tot stillegging, verzegeling en sluiting telkenmale de bepalingen van het dekreet of van de uitvoeringsbesluiten niet worden nageleefd. De milieuverenigingen kunnen een belangrijke signaalfunctie vervullen wanneer ze overtredingen of misbruiken vaststellen.

Kontaktadres: OVAM, Kan. De Deckerstraat 22-26, 2800 Mechelen, tel. 015/20 83 20

GRENZELOOS MILIEU

MILIEUSTUDIE IN HET BELGISCH-NEDERLANDS GRENSGEBIED

door
DRS. NICO W. VISSER

in opdracht van
DE WERKGROEP LEEFMILIEU
VAN HET 38STE ALGEMEEN-NEDERLANDS CONGRES

BRUSSEL, SEPTEMBER 1981

euven en omgeving
straat 115,
t: VAKS-Brabant,
040 Brussel -
)

l en omgeving,

(Limburghal)
urs, Gijbelsstraat 18,

anderen te Lokeren,
ntrum

Antwerpen
n het volgende

, VUB, Pleinlaan 2,
Getuigschrift
werking met Stichting
2000 Antwerpen

van Pesticides
Brussel, 02/647 01 99

deratie Oost-Vlaandere
enhof
orenstraat 1,
4

dag "Ontgronding"

leuefilmfestival te
nne 55, 75341 Paris -

n, opendeurdagen,
or eventuele opna-
tariaat van BBL.

Portret

O.V.A.M.

Het dekreet van 2 juli 1981 het beheer van afvalstoffen verschaft de Vlaamse Execut een wettelijk instrumentari een geïntegreerd en gekoörd afvalstoffenbeleid in Vlaan te voeren. De doelstellinge dit dekreet zijn:

- het ontstaan van afvalsto voorkomen;
- de terugwinning en de rec van afvalstoffen bevorden
- het verwijderen van onts afvalstoffen organiseren.

OVAM is belast met het tot brengen van een gekoördinee afvalstoffenbeheer voor het Gewest. Haar taak is driele werkt vooreerst planifiëren het opstellen van een binde vijfjarenplan voor het afva in Vlaanderen. Zij werkt e terend door de overname van bestaande partikuliere of e lijke installaties voor afv verwijdering of bij het op van nieuwe installaties. Te controleert ze de naleving dekreet.

De milieuverenigingen kunne hun eigen manier een rol sp in het uitwerken van een a beleid voor Vlaanderen:

1. Het afvalstoffenplan

Een ontwerpplan wordt opge door OVAM in samenwerking GOM's, de gemeenten en de kommunale verenigingen voe verwerking.

Doel van de publikatie

In opdracht van de Werkgroep Leefmilieu van het 38^e Algemeen Nederlands Congres, werd deze milieustudie verricht met als doel de bewoners in het Belgisch-Nederlands grensgebied wegwijze te maken in de wederzijdse wettelijke regelingen, alsmede uit oogpunt van het streven naar een betere afstemming en samenwerking in het wetsgebeuren tussen de beide nationale overheden.

Door het naast elkaar zetten van de wetten en regelingen in beide landen, met onderstreping van de verschillen die daaruit volgen, is dit overzicht een zeer nuttige richtlijn voor het harmoniseren van de wetsbepalingen betreffende het leefmilieu in het Belgisch-Nederlands grensgebied.

Omvang van de publikatie

De studie bestaat uit 6 delen. In deel 1 wordt een overzicht gegeven van een aantal belangrijke algemene regelingen die op het leefmilieu betrekking hebben. In de delen 2, 3 en 4 wordt een overzicht gegeven van de wetgeving op het gebied van resp. de milieuverontreiniging, de ruimtelijke ordening en de natuurbescherming in België en Nederland. Deze drie delen bevatten een aantal hoofdstukken die, naar gelang de aanwezigheid van een of meer wettelijke regelingen op het betreffende gebied, weer zijn onderverdeeld. Onder iedere wet is een schematische behandeling als volgt opgenomen:

Doel. Hieronder wordt het doel van de wet alsmede een verklaring van genoemde begrippen en een afperking van de werkingssfeer van de wet aangegeven. Onder het hoofd *Invloed van de burger* wordt aangegeven wie de vergunning bij welk overheidsorgaan kan aanvragen, alsmede de wijze waarop en de termijn waarbinnen dit dient te geschieden. Onder het hoofdstuk *Sancties* wordt beschreven welke straffen er staan op overtreding van de wetsbepalingen. Onder het hoofdstuk *Praktijk* wordt geschetst hoe de praktische uitvoering van de wet en de daarop gebaseerde uitvoeringsbesluiten gestalte krijgt. Deel 5 en 6 schetsen het ontstaan en de structuur van de milieubeweging in beide landen; hierbij zijn adreslijsten opgenomen.

Bestellen van de publikatie

kan door overmaking van Hfl. 10,6 (inclusief porti) op postgiro 25.37.078 t.n.v. de Stichting Natuur en Milieu te Utrecht (o.v.v. 'Grenzeloos Milieu')

of

door overmaking van BFr. 140 (verzendingskosten inbegrepen) op P.R. 000-0132934-44 t.n.v. het Algemeen Nederlands Congres te Brussel (o.v.v. 'Grenzeloos Milieu').

GRENZELOOS MILIEU

ANC
Drs. Nico W. Visser

Na het 38^e Algemeen-Nederlands Congres in oktober 1981 uitte de werkgroep "Leefmilieu" van het ANC de wens om, met het oog op het volgend congres in 1985, samen te werken met de milieuwerkgroep "Vlaams-Nederlands overleg grensgebieden". Op de eerste geïntegreerde vergadering van 18 juli 1982 werd de structuur, samenstelling en werking van de nieuwe werkgroep vastgelegd.

Het voorzitterschap van de nieuwe werkgroep – die voortaan "Vlaams-Nederlandse werkgroep Leefmilieu" zal heten – is in handen van R. Dirks (Bond Beter Leefmilieu), het co-voorzitterschap berust bij M. Kruytzer (Stichting Natuur en Milieu).

In de toekomst gaat de Vlaams-Nederlandse werkgroep Leefmilieu van het ANC haar activiteiten toespitsen op twee belangrijke punten: de milieu-effectrapportering (MER) en de problematiek van de grensoverschrijdende natuurgebieden en -parken.

De MER-problematiek zal het onderwerp uitmaken van een colloquium (voorjaar 1984) en een publikatie in het kader van het Algemeen Nederlands Archief. Het tweede onderwerp zal uitgebreid aan bod komen op de zittingen van het 39^e Algemeen-Nederlands Congres in 1985.

Voor verdere inlichtingen:

ANC
Vlaams-Nederlandse werkgroep Leefmilieu
Gallaitstraat 80
1030 BRUSSEL

Kalender

- 21 februari 1983 Frontvergadering VAKS voor Leuven en omgeving op Elcker-ik, Blijde Inkomststraat 115, 3000 Leuven, 19.30 u. Kontakt: VAKS-Brabant, p/a BBL - Aarlenstraat 25, 1040 Brussel - 02/230 94 10 (Eddie Cautaeers)
- 22 februari 1983 Frontvergadering VAKS Brussel en omgeving, 19.30 u. Kontakt zie hoger
- 19 en 20 maart 1983 Natuur- en Vredesbeurs Genk (Limburghal) incl. vzw Natuur- en Vredesbeurs, Gijbelsstraat 18, 3690 Bree
- 22 maart 1983 Algemene Vergadering BBL-Vlaanderen te Lokeren, om 20 u. in het Cultureel Centrum
- 9 april 1983 Studiedag BBL-Vlaanderen te Antwerpen meer inlichtingen hierover in het volgende nummer van Milieurama
- 23 april 1983 Studiedag over Stadsecologie, VUB, Pleinlaan 2, 1050 Brussel, ingericht door Getuigschrift Menselijke Ecologie in samenwerking met Stichting Leefmilieu, Keizersstraat 8, 2000 Antwerpen
- 3 tot 5 mei Werkvergadering over Export van Pesticides BEE, Vautierstraat 31, 1040 Brussel, 02/647 01 99
- 7 mei 1983 Jaarlijkse Kaderdag Milieufederatie Oost-Vlaandere vanaf 9.30 u. te Eeklo, Beukenhof incl. De Andere Weg, Guldensporenstraat 1, 9900 Eeklo, tel. 091/77 18 14
- 18 september 1983 Nationale Natuurbeschermingsdag "Ontgronding" te Stokkem/Dilsen (Limburg)
- 26 sept.- 2 oktober '83 "Man and Water" - Tweede milieufilmfestival te Rotterdam, incl. rue de Varenne 55, 75341 Paris - Cedex 7

Aankondigingen van milieumanifestaties zoals debatten, opendeurdagen, kursussen, stages, tentoonstellingen, enz. kunnen voor eventuele opname in onze kalender opgestuurd worden naar het sekretariaat van BBL.

"Milieurama" is het maandelijks tijdschrift van de Bond Beter Leefmilieu - Vlaanderen vzw
3de jaargang, nr. 1/2, januari 1983
Verantwoordelijke uitgever : R. Dirks
Aarlenstraat 25 - 1040 Brussel -
Tel. 02/230.94.10.

MILIEURAMA

Milieurama is het maandelijks tijdschrift van de Bond Beter Leefmilieu-Vlaanderen v.z.w.

Een algemeen milieublاد dat een breder doel heeft dan slechts een kiublad te zijn, ontbrak tot voor kort in Vlaanderen. Deze rol van breed informatiemedium en discussieplatform wil Milieurama vervullen, waarbij het een wapen wil zijn voor een bredere (milieu) bewustmaking van de bevolking.

Dat dit geen holle slogan is, blijkt reeds uit de groeiende belangstelling van het publiek maar nog duidelijker in het buitenland, waar grote milieuoorganisaties het overheidsbeleid daadwerkelijk beïnvloeden.

Nu meer dan ooit, blijkt een stevige milieudefensie nodig. De economische relance mag niet ten koste van ons reeds zwaar belast milieu verwezenlijkt worden.

☐ Ik abonneer me onmiddellijk en stort 300 fr op rekeningnummer 427-9082201-48 met de vermelding "Milieurama"

☐ Ik vraag een gratis proefnummer aan.

Naam
Straat
Nummer .. Bus .. Kode
Gemeente

Bond Beter Leefmilieu
Vlaanderen v.z.w.

Aarlenstraat 25,
1040 Brussel

Milieurama gaat nu zijn derde jaargang in, ondanks de ups en downs die het blad in zijn bestaan gekend heeft. Het blijft echter noodzakelijk om het abonneebestand op te voeren om het blad leefbaar te houden. Daarom stellen wij bovenstaande advertentie ter beschikking van tijdschriftuitgevers, die Milieurama willen steunen bij de abonnementswerving. Voor geïnteresseerden: bel op het BBL-sekretariaat 02/230 94 10.